

הַקְדָּמַת הַתְּקוּנִים

ליל ז' באדר

מאמר רישא וסיפא

[פתיחת הרמח"ל]: פְּרָאשִׁית פְּרָא
אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ (פְּרָאשִׁית
א,א). וְלִכְל הַיָּד הַחֲזָקָה וְלִכְל הַמּוֹרָא
הַגָּדוֹל (דְּבָרִים לז,יב). נְעִיץ סוֹף [הַתּוֹרָה]
פְּרָאשִׁי, וְרֹאשׁ [הַתּוֹרָה] בְּסוֹף, לְהַחֲזִיר
הַכֹּל [לְהִיּוֹת] אַחֵר, בְּקֶשֶׁר הַיַּחְדּוּד
הָעֲלִיוִּי.¹

פְּרָאשִׁית פְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ (בראשית א, א). וְלִכְל הַיָּד הַחֲזָקָה
וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל (דברים לז, יב). נְעִיץ
סוֹפָא בְּרִישָׁא וְרִישָׁא בְּסוֹפָא, לְאַתְהֵדְרָא
כָּלָא חַד בְּקִטְרָא דִּיחֻדָּא עֲלָאָה.

קָם אֱלִיהוּ הַנְּבִיא הַנְּאֻמָּן, פָּתַח
וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי! וְהַמְשַׁכְּלִים זִוְהָרוּ בְּזוּהַר
הַרְקִיעַ וכו' (דניאל יב, ג), [וְהַמְשַׁכְּלִים -
אֱלֹו] שְׁמִשְׁמִימִים עֲצָמָם בְּמִדְרַגַּת הַצַּדִּיק
לְהַאִיר אוֹרוֹת לְכָל צַד, וּלְפִיכָךְ נִקְרְאוּ
מְשַׁכְּלִים. בְּזוּהַר הַרְקִיעַ - זֶה זוּהַר שְׁלֹקָה
הַצַּדִּיק מֵאוֹתוֹ רְקִיעַ שְׁעוֹמֵד עָלָיו.² זוּהַר

קָם אֱלִיהוּ נְבִיאָהּ מְהִימָנָא פָּתַח וְאָמַר,
ר' ר' וְהַמְשַׁכְּלִים זִוְהָרוּ בְּזוּהַר הַרְקִיעַ
וְכו' (דניאל יב, ג). דְּשׁוּיָא וְגַרְמִיָּהּ
בְּדִרְגָּא דְּצַדִּיק לְאַנְהָרָא נְהוּרִין לְכָל
סִטְר, בְּגִין כֶּף מְשַׁכְּלִים אֶקְרוּן. בְּזוּהַר
הַרְקִיעַ, דָּא זוּהַר דְּנִטִּיל הָאִי צַדִּיק
מִהֵהוּא רְקִיעַ דְּקָאִים עֲלָהּ. זוּהַר דְּנִהִיר

1. עי' ספר יצירה א, ז, שהענין סוף וראש רומז על תחילת וסוף התורה, ועי' לקמן עמ' ט, ד"ה והתורה. ועי' עמ' יז, ד"ה ובזמן.

2. תופעה זו שמלאכים עליונים או נשמות קדושות קוראים ליחידי סגולה; "רבי רבי" נמצאת כבר בזוהר ויותר בתיקונים. עי' זוהר שלח לך קסז, א: ד"ח בלק; ת"ז, ת' חמישי, יט, א: "אדהכי הא אליהו אזדמן לגביה דרבי שמעון. אמר ליה: רבי רבי..."; שם, שם, כ, א; ת' ו, כג, ב: "רבי רבי, אנת הוא אלנא דרבה"; ת' י, כח, א; ת' יח, לז, ב; ת' כ, כא, מב, א; שם מד, ב; ס' א: "קם סבא ואמר: רבי רבי"; סב, א; ת' כב, סג, א: "קם סבא פתח ואמר: רבי רבי נחית הכא, דאת בוצינא קדישא"; ת' כב, סג, א; שם, סד, ב'; ת' כו, עב, א; ת' כט, עג, א; ת' לח, עט, א; ת' מ, פ, ב; שם, שם, שם; ת' מז, פד, א; ת' מט, פה, ב; ת' נה, פט, א; ת' נו, צ, א; ת' סז, צח, א; ת' סט, קה, ב; ת' סט, קז, א; ת' סט, קי, א; שם, קיא, ב.

3. עי' זוהר שלח לך, קסה, א: "ויאמר אלקים יהי רקיע... ומאן איהו צדיק"; ז"ח כי תשא: "מעשה ידיו מגיד הרקיע... ודא צדיק"; ת"ז ת' ל', עה, א. עיין הק' תיקוני זוהר דף א, ע"א; שם ז, ב; שם ת' יח, לח, ב, ועי' לקמן ת' נד, עמ' שנז, הערה 69. עי' עוצרות רמח"ל, עמ' רז, על ספר דניאל.

שְׁמַאִיר וְנוֹצִין, וְהָר שְׁכּוֹלֵל בּוֹ כָּל זֵהָרִים
שְׁבַעוֹלָם. יִשְׁנָם שְׁשֵׁה זֵהָרִים וְאַחַד
הַכּוֹלֵל אוֹתָם. וְכָלם נִכְלָלִים בְּזֶה הַזֵּהָר
לְהַאִיר וּלְנַצֵּנֵץ לְכָל קַצּוֹת הָעוֹלָם.

וְהָר רֵאשׁוֹן [חֶסֶד שֶׁל הַתּוֹרָה], וְהוּא זֵהָר
שְׁמַאִיר וְנוֹצִין, בּוֹ תְּלוּי אוֹר הַתּוֹרָה,
[כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב]: וְתוֹרָה אוֹר (מִשְׁלֵי ו, כט).
הַגֶּם שֶׁהַחֶסֶד עוֹמֵד בְּיֹבֵל, וּמִשָּׁם
מִתְּפַשֵּׁט כָּכָל צֶדֶד, אוֹלָם כּוֹחוֹ מִתְּנַלָּה
בְּכָל תְּקוּפָה בְּיָמִין, [וּלְעֵמֶת זֹאת] גְּבוּרָה
בְּשִׁמְאֹל. וְהָר זֶה נִכְלָל כָּאֵן בְּיָמִין,
לְהַאִיר אוֹר הַתּוֹרָה כְּרָאוּי.

וְהָר שֵׁנִי [גְּבוּרָה שֶׁל הַתּוֹרָה], וְהוּא זֵהָר
שֶׁבּוֹ תְּלוּיָה שְׁמִיחָה שֶׁל תּוֹרָה. וְהוּא
נִקְרָא יִינָה שֶׁל תּוֹרָה: [שְׁעָלִיו כְּתוּב]:
וַיֵּין יִשְׁמַח חַיִּים (קִהְלֵת יט), [חַיִּים] -
מִצַּד חֲכָמָה וּבִינָה, וְאֵלֶּי בְּעָלִי קִבְלָה
מִצַּד עֵץ הַחַיִּים. אוֹלָם מִצַּד עֵץ הַדַּעַת
טוֹב וָרַע, נֹאמֵר עָלָיו: שְׁתוּי אֶל יוֹרָה
(עִירֹבִין סדא). עַל עֵץ הַדַּעַת נֹאמֵר:
יוֹרָה יוֹרָה יָדִין יָדִין (פְּנֵה־רִין חא). יוֹרָה
לְיָמִין, יוֹרָה לְשִׁמְאֹל, יָדִין לְיָמִין יָדִין
לְשִׁמְאֹל. וְשֵׁם הַיָּין הַמְּשֻׁכֵּר, שְׁצָרִיד
לְהַזְהִיר מִמֶּנּוּ. אֲבָל מִצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים
[כְּתוּב] וַיֵּין יִשְׁמַח חַיִּים, דְּהֵינּוּ שְׁמִיחָה
שֶׁל זֵהָר זֶה [הַשֵּׁנִי].

וְנוֹצִין, זֵהָר דְּכָלִיל כָּל זֵהָרִין דְּעָלְמָא.
שְׁתָּא זֵהָרִין אֲנוּן וְחַד דְּכָלִיל לֹון וְכָלָא
אֲתַכְלִיל בְּהָאִי זֵהָר לְהַזְהִירָא וּלְנַצֵּצָא
לְכָל סְטָרֵי עָלְמָא.

זֵהָר קְדָמָא, דָּא זֵהָר דְּנִהִיר וְנוֹצִין. בְּהָ
תְּלִיא נִהִירוּ דְּאוּרִיתָא, וְתוֹרָה אוֹר.
דְּחֶסֶד אַע"ג דְּבִיבְלָא קָאִים וּמִתְּמָן
מִתְּפַשֵּׁט לְכָל סְטָר, אֲבָל תְּקַפָּא דִּילָה
בִּימִינָא אֲתַתְּקָף, וּגְבוּרָה בְּשִׁמְאֹלָא.
וּיְמִינָא מִתְּמָן זֵהָר דָּא אֲתַכְלִיל הַכָּא
לְאַנְהִירָא נִהִירוּ דְּאוּרִיתָא כְּדָקָא יָאוּת.

זֵהָר תְּנִינָא, דָּא זֵהָר דְּבִה תְּלִיא חֲדוּתָא
דְּאוּרִיתָא. וְדָא אֲקָרִי חֲמָרָא דְּאוּרִיתָא,
דְּבִה וַיֵּין יִשְׁמַח חַיִּים (קִהְלֵת י, יט)
מִסְטָרָא דְּחֲכָמָה וּבִינָה. וְאֵלֶּיִן מְאָרִי
קִבְלָה מִסְטָרָא דְּעֵץ הַחַיִּים. אֲבָל
מִסְטָרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע אֲתַמַּר בְּהָ:
שְׁתוּי אֶל יוֹרָה (עִירֹבִין סד). דְּעֵץ הַדַּעַת
תְּמָן יוֹרָה יוֹרָה יָדִין יָדִין (סְנֵה־רִין ה).
יוֹרָה לְיְמִינָא יוֹרָה לְשִׁמְאֹלָא, יָדִין
לְיְמִינָא, יָדִין לְשִׁמְאֹלָא, וְתְמָן יֵין
הַמְּשֻׁכֵּר דְּאַצְטְרִיד לְאַסְתְּמָרָא מְנָה. אֲבָל
מִסְטָרָא דְּעֵץ הַחַיִּים, וַיֵּין יִשְׁמַח חַיִּים,
חֲדוּתָא דְּזֵהָר דָּא.

4. יובל זה אימא, בינה עילאה, עי' שער המצוות, כה, ע"ב; פרדס רמונים, שער הכוונים, פ"י כ. עי' אוצרות
רמח"ל עמ' צב, קנח; תוספות סתרי אותיות פ' בראשית: "אימא עילאה דאקרי יובל".

5. והוא הנקרא חמרא דאורייתא עי' שם ויקהל לט, א: "וחמרא דאורייתא מסטרא דגבורה"; עי' זהר אמור ח"ג,
דף צה, ע"א; שם ויחי, רנ, ע"ב: "בגין חמרא דאורייתא דאיהו נפיק מעלמא דאת".

בוא וראה, שלשה משקים שגומזה בהם התורה, שהם מים, יין וחלב, מתיחסים לאלו שלשה זהרים. מים מצד זרר ראשון, יין מצד זרר שני, וחלב מצד:

זרר שלישי [תפארת של התורה], בזהר זה תלוי יניקת התורה ומזון הנשמה שניזונת ומתעדנת ממנה.⁶

זרר רביעי [נצח של התורה], [בזהר זה] עומד תקפה של תורה ונצחונה, וזהו נצח. ובו נאמר: כל הקובע מקום לתפלתו אויביו נופלים תחתיו (ברכות זב). [ולמה?] שמוצד של הוד, השכינה הולכת וגודדת ממקום למקום. אבל מצד של נצח נקבעה [השכינה] בימין, שנאמר בו: נעמות בימין נצח (תהלים מז,יא). ועליו נאמר: וגם נצח ישראל לא ישקר וכו' (שמואל א טו, כט). [פסוק] זה על דוד נאמר, שהרי הוא התקין [השכינה] בנצח - לימין.⁷

זרר חמישי הוד של התורה, וזהו הוד מלכות (דניאל יא, כא). שמוצד השכינה נאמר: מאן מלכי רבנן (גיטין סב,א). וזה

תא חזי, תלת משקין דאתרמינא בהו אורייתא אגון מים יין וחלב, מסטרא דתלת זהרין אליון. מים מסטרא דזהר קדמאה, יין מסטרא דזהר תנינא, חלב מסטרא

דזהר תליתאה. זרר דא איהו זרר דתמן קאים יניקו דאורייתא, ומזונא דנשמתא דאתזנת מנה ואתעדנת בעדיונא דילה.

זרר רביעאה, בה קאים תקפא דאורייתא ונצחונה דילה, ודא נצח. בה כל הקובע מקום לתורתו אויביו נופלים תחתיו (עי' ברכות ז: ובע"י). דמסטרא דהוד שכינתא אזלת מנדא מאתר לאתר. אבל מסטרא דנצח אקבעת בימין, דאתמר בה: נעמות בימין נצח (תהלים טז, יא) ובה וגם נצח ישראל לא ישקר וכו' (שמואל א, טו, כט) ודא לדוד אתמר דאיהו אתקין לה בנצח לימין.

זרר חמישאה, בה הוד דאורייתא, ודא הוד מלכות. דמסטרא דשכינתא אתמר מאן מלכי רבנן, ודא

6. עיין שיר השירים רבא א,ט.

7. עיין זוהר צו, ח"ג, כט,ע"ב.

8. עיין ת"ז ת' סט, קד, ע"ב.

9. עיין זוהר בראשית ח"א, כא,ע"ב; פרדס רימונים, פרק ירך יעקב, שער יז.

זֶהר שְׁבִיעָא. וּמִסְטָרָא דְזֶהר דָּא
חֲמִשָּׁא, אֲתִיְהִיב לֵהוּ הוּד מְלָכוּת.
וּבְגִינָה מִפְּנֵי שִׁיבָה תְּקוּם וְהִדְרָת פְּנֵי זָקֵן
(וִיקְרָא יט, לב). וְרָזָא דָּא הוּד זָקֵן דִּבְהִיָּא
דִּיקְנָא עֲלָאָה קָאִים הוּד עֲלָאָה וְאֲתָמַר,
וּמִנָּה הוּד זָקֵן דָּאצְטְרִיף לְהִדְרָא לֵה.

זֶהר שְׁשִׁי [יְסוּד שֶׁל הַתּוֹרָה, צִדִּיק], בּוֹ
תְּלוּי גִלּוּי [סוּדוֹת] הַתּוֹרָה, שְׁמִתָּנִילִים
לְכָל צַד בְּהִרְבֵּה סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים, לְכָל
אֶחָד כְּמוֹ שָׂרָאוּי לוֹ.

כָּל שְׁבַעָה זִהְרִים אֵלֶּה נִכְלָלִים בְּאוֹתוֹ
זֶהר הַיּוֹצֵא מִצִּדִּיק.¹⁰ וּבָהֶם [נֶאֱמַר]:
וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֶהר הַרְקִיעַ (דְּנִיָּאל
יבג) לְהַאֲדִיר לְכָל צִדִּי הָעוֹלָם.

בּוֹא וּרְאֵה, זֶהר כּוֹלֵל כְּמָה סוּדוֹת.
[פְּרוּשׁ, רָאשֵׁי תִבּוֹת זֶה"ר] ז' [רומז],
לְשַׁבַּעָה זִהְרִים שְׁנֶאֱמָרוּ, ה', אֵל חֲמִשָּׁה
חֲמִשִּׁי תוֹרָה [כְּנֻגָּד] חֲמִשָּׁה אוֹרוֹת מִצַּד
שְׁלֹמֶעֱלֵה,¹² שְׁמֵהֶם מִתְּפַשְּׁטִים אַחֵר כֹּד
לְשַׁבַּעָה זִהְרִים שְׁנֶאֱמָרוּ, ר', אֵלוֹ מֵאֲתִים
עוֹלָמוֹת [כְּנֻגָּד] חֲכָמָה וּבִינָה, עֵץ
הַחַיִּים. [ו] כָּלֶם כְּלוּלִים בְּזֶהר הַזֶּהר
[הַשְּׁשִׁי - שֶׁל צִדִּיק]. וּבִזְמַן שִׁיּוּצָא, כָּל
אֵלֹהֵי הָאוֹרוֹת מֵאֲדִירִים.

זֶהר שְׁתִּיתָאָה, בֵּיה תְּלִיא גִלּוּיָא
דְּאוֹרִיתָא, לְאַתְגָּלָאָה לְכָל סֵטֶר בְּכָמָה
רְזִין עֲלֵאִין, לְכָל חַד כְּמָה דְּאַתְחֲזִי לֵה.

שְׁבַע זִהְרִין אֵלִין כְּלֵהוּ כְּלִיל בְּהֵהוּא
זֶהר דְּנִפִּיק מִצִּדִּיק. וּבָהוּ וְהַמְשַׁפְּלִים
יִזְהָרוּ בְּזֶהר הַרְקִיעַ לְנִצְצָא לְכָל סֵטֶר
עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, זֶהר דְּכָלִיל כְּמָה רְזִין. ז' אֵלִין
ז' זִהְרִין דְּאַתְמָרוּ. ה' אֵלִין ה' סְפָרִין
דְּאוֹרִיתָא, ה' אוֹרוֹת מִסְטָרָא דְלַעֲלָא,
דְּמִנְיָהוּ מִתְּפַשְּׁטֵן לְבִתֵּר ז' זִהְרִין
דְּאַתְמָרוּ. ר' אֵלִין מֵאֲתֵן עֲלָמִין חֲכָמָה
וּבִינָה, עֵץ הַחַיִּים. כָּלֶא כְּלִיל בְּהֵאִי זֶהר.
וּבְזִמְנָא דְנִפִּיק, כְּלֵהוּ נְהוֹרִין אֵלִין
מִנְהֵרִין.

10. זקן העליון דהיינו דיקנא עילאה של אריך אנפין.

11. צדיק שהוא היסוד כנגד זוהר השישי.

12. חמש פעמים כתוב "אור" במעשה בראשית כנגד חמשה חומשי תורה, שמתפשטים אחר כך לשבעה כמו שכתוב: חצבה עמודיה שבעה (משלי ט, א).

ואתם [המשפלים]¹³ בתיקון הזה [של
זהר שישי הנ"ל] עומדים, במדרגה של
צדיק שהוא משפיל,^{13*} לפיכך:
והמשפלים יזהרו בזהר הרקיע. ושאר
כל צדיקי העולם עומדים להאיר לכלל
ישראל, אולם כלם ממכם נוטלים.
ולפיכך:

ומצדיקי הרבים - מצד השכינה,
פוככים - הנוטלים [אורם] מן השמש.
ונאמר בכם: ונהר יצא מעדן להשקות
את הגן (בראשית ב'). [ונהר] - זה נהר
העליון,¹⁴ צדיק ודאי. להשקות את הגן
- זו שכינה¹⁵ ששונה ונריות מהתורה
שלכם. ומשם יפרד והיה לארבעה
ראשים - אלו ארבע מחנות השכינה,
[ונם] ישראל מתחלקים לארבעה
דגלים.¹⁶ וכלם שותים ומתפרנסים
מתורה זאת.

ומכיון שכלם מתברכים מכם, נאמר
בכם: כל המברך מתברך (ע"פ סוטה
לחב), הרי במו שאתם נותנים לאחרים,
כך אתם מקבלים מלמעלה בתורה. במו
כן מי שנותן צדקה לעניים, נאמר בו:
כי בגלל תדבר הזה יברכה יהוה אלהיך

ואתון בתקונא דא קימין בדרגא דצדיק
דאיהו משפיל, בגין כך: והמשפלים
יזהרו בזהר הרקיע. ושאר כלם צדיקים
דעלמא קימין לאנהרא לכלהו ישראל,
אבל כלם מנכון נטלין, בגין כך:

ומצדיקי הרבים, מסטרא דשכינתא,
פוככים דנטלין משמשא. ואתמר בכו
(בראשית ב, י): ונהר יצא מעדן להשקות
את הגן, דא נהר עלאה צדיק ודאי.
להשקות את הגן, דא שכינתא
דאשתקאת ואתרויאת מאורייתא דלכון.
ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים,
אלין ד' מחנות שכינתא, וישראל
מתפרשאן בד' דגלין. וכלא מאורייתא
דא משתקין ומתפרנסין.

ובגין דכלא מתברכן מנכון, אתמר
בכון: כל המברך מתברך. דהא פמה
דאתון יהבין לאתרינן הכי אתון תבין
ומקבלין מלעלא. כגונא דא מאן דיהיב
צדקה לעניי, אתמר בה: כי בגלל הדבר
הזה יברכה ה' אלהיך (דברים טו, י)

13. אולי מתכוין שרק רשב"י ורמח"ל כותבי הזוהר, בבחינת "צדיק" - זוהר השישי הנ"ל. וכן עיין להלן תיקון
ט"ו עמ' קכ"ט ובסוף תיקון ע' עמ' תקל"א, וכן ראה באגרות, עמ' כ"ו, מאמר מפרשת ויצא מזהר תניינא:
"אבל והמשכילים - תרין, חד רשב"י בוצינא קדישא וחד אנת חסידא קדישא." ע"ע אוצרות רמח"ל, עמ' רז.

13*. עיין זוהר משפטים ח"ב, קי, ע"א; ת"ז, הקדמה, א.

14. עיין ת"ז, הקדמה דף יד ע"א; ז"ח שיר השירים, מ' ה' צבאות.

15. זהר בראשית כו, ע"א: "ונהר דא עמודא דאמצעייתא יוצא מעדן דא אימא עילאה להשקות את הגן - דא
שכינתא." זוהר פנחס ח"ג, רמז, ע"א; ת"ז, תי' כד, סט, ב: "להשקות את הגן דא שכינתא".

16. עיין זוהר בהעלותך ח"ג, קנד, ע"א.

(דברים טו), גִּלְגָּל הוא שְׁחוֹזָר בְּעוֹלָם (שבת קנא:ב). כְּמוֹ הַגִּלְגָּל הַסּוֹבֵב בְּמִים, מִצֵּד זֶה שׁוֹפֵד מִים וּמִצֵּד זֶה עוֹלָה וְנוֹטֵל. עֲלֵיכֶם כְּתוּב: בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ (תהלים קטו,טו), שְׁהִרִי אִתְּם, בְּרוּכִים אַתֶּם מִצֵּד שֶׁל הַצִּדִּיק, מִזְמִנִּים לְשִׁמּוֹ הַקְדוּשׁ שִׁיאִיר עַל יְדֵיכֶם בְּעוֹלָם.¹⁷ שָׁמַיִם שְׁלֹא רוֹצֶה לְתַתּוֹ בְּשִׁפְעוֹ לְאַחֲרִים, לֹא רָאוּ לוֹ לְהַתְדַּבֵּק בְּזֶרַע קִדְשׁ.¹⁸ עַל אֲבִרְהָם כְּתוּב: וְהָיָה בְּרָכָה (בראשית יב), וְמִי שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ [שֶׁל אֲבִרְהָם], צָרִיד בְּאוֹתוֹ אֶפֶן לְכַרֵּךְ אַחֲרָיו.¹⁹ זֶה הַסִּימָן שֶׁלְקַח אֱלִיעֶזֶר בְּיָדוֹ [בְּשִׁבְדָּק] אֶת רִבְקָה, וְכָךְ רָאוּ. אֲשֶׁרִי חִלְקְכֶם.

גִּלְגָּל הוּא שְׁחוֹזָר בְּעוֹלָם (שבת קנא:ב) כִּהְיָ גִלְגָּל דָּאסְחָר בְּמִיָּא, מִסְטָרָא דָּא שְׁפִיד מִיָּא וּמִסְטָרָא דָּא סָלִיק וְנָטִיל. עֲלֵיכֻן כְּתִיב בְּרוּכִים אַתֶּם לַה' עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ (תהלים קטו, טו) דְּהָא אַתּוֹן, בְּרוּכִים אַתּוֹן מִסְטָרָא דְצִדִּיק, מְזִמְנִין לְשָׂמָא קִדְשָׁא לְאַתְנַהֲרָא עַל יְדֵיכֻן בְּעִלְמָא. דִּמְאֵן דְּלֹא בְּעִי לְמִיָּהֵב בְּרוּחָא לְאַחֲרִינִי, לֹא אַתְחֲזִי לָהּ לְאַתְדַּבְּקָא בְּזֶרַע קִדְשָׁא. דְּאַבְרָהָם אַתְמַר בֵּיהּ: וְהָיָה בְּרָכָה (בראשית יב, ב) וּמְאֵן דְּאִיהוּ מְזַרְעָה אֲצִטְרִיד כְּגֻנָּא דָּא לְמַהֲוִי מְכַרֵּךְ לְאַחֲרִינִי. וְדָא סִימָנָא דְנָטִיל אֱלִיעֶזֶר בְּיָדוֹ בְּרִבְקָה וְהָכִי אַתְחֲזִי. זַכָּאָה חוֹלְקִכֻן.

פֶּתַח וְאָמַר: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד (דברים ו, ד), וְזֶה סוֹד הַיְחוד.²⁰ כְּלָלוֹת כָּל הַמְדְּרוֹת - הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ הַנּוֹי.²¹ אַחֵר כֵּךְ מִתְחַלֵּק לְכַמָּה סוֹדוֹת וּלְכַמָּה צִדִּים. וְעַם כָּל זֶה חוֹזֵר אַחֵר כֵּךְ הַכֵּל וְנִכְלָל בְּהַנּוֹי הַכְּתוּבָה. שְׁהִרִי הַכֵּל עוֹמֵד בְּחִבּוּר וְלֹא בְּפִרוּד. וְזֶה סוֹד

פֶּתַח וְאָמַר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד (דברים ו, ד) דָּא רְזָא דִּיחודָא. כְּלָלָא דְכָל דְּרָגִין שְׁמָא קִדְשָׁא הַנּוֹי"ה. לְבִתֵּר אַתְפְּרִישׁ לְכַמָּה רִזִּין לְכַמָּה סְטִרִין. וְעַם כָּל דָּא לְבִתֵּר תָּב וְאַתְכִּלִּיל כְּלָא בִּיהוֹי"ה כְּכַךְ מִיתָא, דְּהָא כְּלָא בְּחִבּוּרָא קָאִים וְלֹא בְּפִרוּדָא. וְרְזָא דָּא

17. עיין אדיר במרום עמ' קפה-קפו על סוד פלגותא דשערי, והוא ענין הדרך שהצדיקים מחדשים בהנהגה וז"ס: אורח צדיקים.

18. עיין יבמות עט, א: "שלשה סימנים יש באומה זו: הרחמנים והביישנים וגומלי חסדים... כל שיש בו שלשה סימנים הללו, ראוי להדבק באומה זו".

19. עיין בראשית רבא לט,יא.

20. עיין זוהר ואתחנן ח"ג, רסד,א.

21. עיין קל"ח, פתח לא עמ' קי: "נמצאת למד מכל זה, שכמה סדרים יש להנהגה על כל דבר ודבר, וכמה מיני עולמות יש, עולמות שלמים, אילנות שלמים כנ"ל. אך סדר אחד יש עיקרי בהנהגה, שמנהג אחריו כל האחרים, והוא סדר שם הו"ה ב"ה".

יהוה אלהינו, דהינו התפשטות שמו
הקדוש שמתפשט במדרגותיו, וכאן
עומד ברבוי²² אלהינו, ודאי. וזה אל"ה
[של אלהים], ששה צדדים²³. אחר כך
הכל חוזר ונכלל כבתחלה, יהוה אחד²⁴.

ובזמן שחמאו ישראל בעגל אמרו:
אל"ה אלהיך ישראל (שמות לב, ד) וסוד
הדבר, שאחוז ברבוי ולא ביחוד. האמות
עובדי עבודה זרה וכל הפוחות הטמאים
תלויים בסוד של אל"ה²⁵ עד שיחזרו
להתחבר בהו"ה. והמה פריד עומדים,
שכך נאמר בהם: יתפרדו כל פעלי און
(תהלים צב, י). וישראל נאמר בהם: גוי
אחד (דח"א יז, כא), שעומד בסוד
היחוד, [היות] שחזר כלו להתקשר
בסוד הו"ה.

ובזמן שהיו ישראל הולכים למלחמה,
בכח זה [של היחוד] היו מתחזקים.
וסוד הדבר: שמע ישראל אתם קרבים
היום למלחמה וגו' (דברים כג), בכח של
שמע ישראל (סוטה מב, א). באותה שעה
כל המדרגות הקדושות הוקמו לערוך
מלחמה בשבילם.

והרבה מיני כלי זין תלויים בהם
[במדרגות הקדושות] בזמן שמתפשטים

ה' אלהינו, דא אתפשטותא דשמא
קדישא דאתפשט בדרגוי, והכא קאים
ברבויא, אלהינו ודאי, ודא אלה, שית
סטרין. לבתר תב פלא ואתפליל
כבדמיתא, יהו"ה אחד.

ובשעתא דחבו ישראל בעגל אמרו אלה
אלהיך ישראל (שמות לב, ד) ורזא
דמלה: דנטלו רבויא ולא יחודא. ואמין
עובדי עבודה זרה, וכלהו סטרין
מסאבין מרזא דאלה תלין עד לא תבין
לאתחברא בהו"ה, ואנון בפרודא
קימין, דאתמר בהו: יתפרדו כל פעלי
און (תהלים צב, י). וישראל אתמר בה גוי
אחד, דקאים פרזא דיחודא דתב פלא
לאתקשרא ברזא דהו"ה.

ובזמנא דהו ישראל אזלין לקרבא,
בחילא דא הו מתתקפן. ורזא דמלה:
שמע ישראל אתם קרבים היום וכו'
(דברים כ, ג) בחילא דשמע ישראל (סוטה
מב). בההיא שעתא פלהו דרגין קדישין
אזדמן לאגחא קרבא בגיניהו.

ובמה זיגי קרבא תלין מניהו בזמנא
דמתפשטין לכמה סטרין. אבל פלא תב

22. עיין זוהר משפטים ח"ב, צו, א.

23. דהיינו ה"ק (ו' קצוות), עיין שם דף קה, א; ח"א, יב, א.

24. קל"ח פתח לא עמ' קט: "אך בסוד קשר כל הדברים האלה לבוא ליחוד - הוא אילן שם הו"ה ב"ה. וזה מה שעילת על כל העילות מגלה היחוד שלו, ומקשר כל ההנהגות בקשר אחד בסוד החזרת הרע לטוב".

25. עיין מבוא שערים ש"ו ח"ב, פ"ה.

לְהַרְבֵּה צְדִידִים. אוֹלָם [בְּכָל זֹאת], כָּל
[הַמְדַּרְגּוֹת] חוֹזְרוֹת לְהַפְלִיל בְּקוֹשֶׁר אֶחָד,
בְּשֵׁם הַקְדוּשׁ יְהו"ה. אִזּוּ הַפֶּל נִכְלָל
בְּחֶרֶב אַחַת הַמְּזֻמָּנֶת לְנִפְיּוֹ, וְהִיא
נִקְרָאת: חֶרֶב לַה' מְמֹשׁ. הָרִי כְּמוֹ
שְׁהוּ"ה זֶה פּוֹלָט כָּל הַמְדַּרְגּוֹת וְכָל כָּלִי
הַזֵּין [נִכְלָלִים] בְּכָלִי אֶחָד, כִּד גַּם חֶרֶב
זֶה בְּכָלִי הַכָּל מִתְחַפֶּרֶת בּוֹ, וּמִמֶּנּוּ
יוֹצֵאִים אַחֵר כִּד כָּל מִינֵי כָּלִי זֵין.²⁶
וּבְסוֹד זֶה אָמַר גִּדְעוֹן: חֶרֶב לַיהוָה
וּלְגִדְעוֹן (שׁוּפְטִים ז, כ). [חֶרֶב] - זֶה שְׂכִינָה,
חֶרֶב שְׂרָאוּיָה לַה', בְּשַׁעַת שְׁנִקְשָׁרֶת בּוֹ
[ר"ל: בּוֹ"א], וּלְגִדְעוֹן - שְׁתִּשְׁרָה
[הַשְׂכִּינָה - חֶרֶב] עָלָיו.

וּבְזֶמֶן שְׁעִמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי לְקַבֵּל
אֶת הַתּוֹרָה, [צִוָּה אוֹתָם ה'] בְּתַחֲלָה:
אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ (שְׁמוֹת כב). הָרִי אִזּוּ
הַתּוֹרָה נִגְלָתָה לָהֶם בְּכָל פְּנִיָּה, שְׁעוֹלָה
בָּהֶם בְּכָל צֶדֶד, [דְּהִינּוֹן] בְּכֻמָּה צִרּוּפִי
סוֹדוֹת שֶׁל שְׁמוֹת,²⁷ וּבְכָל זֹאת, מִי
שְׁמִסְתַּכֵּל בָּהֶם [בְּשְׁמוֹת], יִמָּצֵא שֶׁהַכָּל
הוּא הַיּוֹ"ה, וְאִין מִי שְׁפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ,²⁸
לְפִיכָד: אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. וּבְסוֹד זֶה
הוֹצִיָּאֵם מִמִּצְרַיִם,²⁹

לְאַתְכַּלְלָא בְּקִטְרָא חַד בְּשֵׁמָא קַדִּישָׁא
יְהו"ה. כִּדִּין כָּלִא אַתְכַּלִּיל בְּחֶרֶבָא חַדָּא
דְּאַזְדִּמְנַת לְגַבְהָ, וְדָא אַתְקִרִיאת חֶרֶב
לַה' מְמֹשׁ. דְּהָא כְּמָה דְּהוּ"ה דָּא כָּלִילַת
כָּל דְּרִגִּין וְכָל זִינֵי קֶרְבָּא בְּכָלִי חַדָּא,
הָכִי חֶרֶב דָּא בְּכָלִי דְּכָלִי אַתְחַפֶּרֶת
בָּהּ, וּמִנֵּה נִפְקִין לְכַתֵּר כָּל זִינֵי מְאִנֵּי
קֶרְבִּין. וּגִדְעוֹן בְּרָזָא דָּא אָמַר חֶרֶב לַה'
וּלְגִדְעוֹן (שׁוּפְטִים ז, כ) דָּא שְׂכִינָתָא, חֶרֶב
דְּאַתְחַזִּיאת לַה', בְּשַׁעַתָּא דְּאַתְקִשְׁרֶת בָּהּ.
וּלְגִדְעוֹן לְמִיִּשְׂרָי עָלָהּ.

וּבְשַׁעַתָּא דְּקִימוֹ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינַי
לְקַבֵּל אֶתְרִיתָא, שְׁרִיתָא דְּכָלִי אֲנֹכִי ה'
אֱלֹהֶיךָ (שְׁמוֹת כ, ב) דְּהָא כִּדִּין אוֹרִיתָא
אַתְגַּלִּיאת לְהוּ בְּכָל אֲנַפְהָא, דְּסִלְקַת בְּהוּ
לְכָל סֵטֶר בְּכֻמָּה צִרּוּפִי רִזִּין דְּשִׁמְהֵן,
וְעַם כָּל דָּא מֵאֵן דְּאַסְתַּכֵּל בְּהוּ אֲשַׁכַּח
דְּכָלִי אִיהוּ יְהו"ה וְלִית דְּמִתְפָּרֵשׁ מִנֵּה,
כִּדִּין כִּד: אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. וְדָא רָזָא דְּבִיָּה
אַפִּיק לֹון מִמִּצְרַיִם.

26. עיין זוהר אחרי מות, ח"ג, סב, א; אדיר במרום עמ' נא, ושם הרמח"ל מפרש סוד הקרב וכלי זין. וכן ראה קל"ח, סי' קלו.

27. עיין זוהר ח"ג, עב, א.

28. עיין זוהר ח"ב, רס, א; עי' קלח פתח לא, שסדר הו"ה הוא הכולל כל הסדרים.

29. עי' זהר כי תשא ח"ב, קצא, ע"ב, כמו שכתוב בהגדה: אני ה', אני ולא מלאך, אני ולא שרף, אני ולא שליח, אני ה', אני הוא ולא אחר. וכן בדברים לב, לט: "ראו עתה כי אני אני הוא, ואין אלהים עמדי..."; עי' קל"ח פתח לא עמ' קי: "נראה בהדיא שהגאולה תלויה בסוד אלה האותיות [יהו"ה]"; ע"פ זהר וירא קין, א.

היות שהמצרים נתחזקו בשם אלהים,
בסוד החיצוניות.³⁰ ובזמן שמתגלה השם
הקדוש יהו"ה, הכל שב להדבק בו,

ובו התחזקו ישראל [בעת יציאתם
ממצרים], והצדדים האחרים נשברו
לפניהם. וכמה מכות הבה [הקדוש
ברוך הוא] לפרעה ולמצרים, ואלו
המכות מצד של אלהים [של חיצוניות]
שהיו רוצים להתחזק בו, וסוד הדבר:
אלהים האדירים וכו', המפים את
מצרים וגו' (שמואל א', ד, ח). וכמה מכות
יוצאים מהם בסודות עליונים.

וישראל, בשם הפנימי - שם הקדוש
יהו"ה התחזקו, בגלל שהוא מקור הכל.
לפיכך: [אנכי] יהו"ה אלהיך אשר
הוצאתיך מארץ מצרים, להודיע
שהתורה בלה כד, חגם [שהתורה]
מתפשטת לכמה צדדים, בלה [אינה
אלא] כלל אחד בסוד שמו הקדוש, יהוה
אלהינו יהוה אחד. ולעתיד לבוא³¹: יהיה
יהוה אחד ושמו אחד (זכריה יד, ט). הוי"ה
- זה כלל [שם] הוי"ה הקדוש, ושמו -
זה חרב להוי"ה, הכל בסוד האח"ד.

והתורה נעוץ סופה בתחלתה, להחזיר
הכל בכלל אחד. בראשית ברא אלהים
וגו'. ולכל תיד החזקה וגו'. אלו

דהא מצראי בשמא דאלהים אתתקפו
מרזא דלבר. ובזמנא דאתגלי שמא
קדישא יהו"ה פלא תב לאתדבקא בה,

ובה אתתקפו ישראל, וסטרין אחרנין
אתברו קמיהו. וכמה מחאן מחא
לפרעה ולמצראי, ואלין מחאן מסטרא
דאלהים דהוו בעאן לאתתקפא בה,
ורזא דמלה: אלהים האדירים [וכו']
המפים את מצרים (שמואל א ד, ח) וכמה
מחאן נפקין מניהו ברזין עלאין.

וישראל בשמא דלבו שמא קדישא
יהו"ה אתתקפו, בגין דאיהו מקורא
דכלא. בגין כך: ה' אלהיך אשר
הוצאתיך מארץ מצרים, לאשתמודעא
דאורייתא בלא הכי, אע"ג דלכמה
סטרין אתפשטת, בלא כלל חדא ברזא
דשמא קדישא, ה' אלהינו ה' אחד.
ולזמנא דאתי יהיה ה' אחד ושמו אחד
(זכריה יד ט) ה' דא כללא דהוי"ה
קדישא, ושמו דא חרב לה', בלא ברזא
דאחד.

ואורייתא נעוץ סופה בתחלתה,
לאתהדרא בלא כלל חדא, בראשית
ברא אלהים וכו' ולכל תיד החזקה

30. עי' זהר מקץ ח"א קצה, ע"א.

31. עי' פסחים סוף פרק ג.

עי' אדיר, עמ' צג, ד"ה והנה בהיות.

הפסוקים שנתקנו בשבועים תקונים, להשלים בהם תקונים לשכינה, בתחלה ובסיום [התורה], לתקנה בתקון שלם בסוד של אחד. וזה סוד ו': חולם, חירק, שורוק - עליון ותחתון ואמצעי. והכל מתקשר בקשר אחד וזה א'³² למעלה, למטה, ו' באמצע, ובו שורוק [דתינו תו] מקשר [היודין] בקשר אחד. והכל חוזר בסוד של אחד, א ודאי.

וכו', אליו קראי דאתקנו בשבועין תקונין, לאשלמא בהו תקונין לשכינתא בשרותא וסיומא, לאתקנא בתקונא שלים ברזא דאחד. ורזא דא ו' חולם חירק שורק, עלא ותתא ואמצעיתא, וכלא אתקשר בקשורא חדא. ודא א', י' לעלא י' לתתא ו' באמצעיתא, ובה שור"ק מתקשר בקשו"רא חדא, כלא אתהדר ברזא דאחד, א' ודאי.

שוב פתח [אליהו הנביא] ואמר, רבי רבי! והמשפלים יזהרו בזה הרקיע (דגאל יבג), בזמן שיתנוצצו ניצוצות עליונים מצד עתיקא קדישא [א"א] על ראש המלך [ז"א]. שהרי אור של עתיקא קדישא שורה כך למטה על שני משיחים [משיח בן יוסף ומשיח בן דוד], שנאמר בהם: ונחה עליו רוח יהוה (ישעיה יא, ב). ועל ידו³³ [הרוח שיוצא מח"ס של א"א]: והמשפלים יזהרו בזה הרקיע.

תו פתח ואמר, ר' ר' והמשפלים יזהרו בזה הרקיע בזמנא דיתנוצצון נציצין עלאין מסטרא דעתיקא קדישא על רישא דמלפא, דהא נהורא דעתיקא קדישא שרי הכי לתתא על תרין משיחין, דאתמר בהו: ונחה עליו רוח ה' (ישעיה יא, ב) ובה והמשפלים יזהרו בזה הרקיע.

והרבה ניצוצות יתנוצצו משם לכל צד, וזה סוד: ומצדיקי הרבים כוכבים לעולם ועד - אלו ניצוצות שמתנוצצים מהאור שעליהם, שיראו פמו כוכבים לכל צד. ומצדיקי הרבים - [אלו] שני משיחים שעומדים לתקן השכינה ולהשרותה על ראשי כל ישראל.

וכמה נציצין יתנוצצון מתמן לכל סטר, ורזא דא ומצדיקי הרבים כוכבים לעולם ועד, אליו נציצין דמתנוצצין מנהורא דעליהו, דאתחזון פגון כוכביא לכל סטר. ומצדיקי הרבים, תרין משיחין דקמיין לאתקנא לה לשכינתא, ולאשראה לה על רישא דכל ישראל.

32. עי' קל"ח פתח כ, עמ' נד; הקדמת ת"ז ז' ע"א, אדיר במרום ח"ב עמ' עט.

[אינו כמו במ' ארימת ידי, משום שם עיקר הפרגוד הוא להבדיל, אבל כאן כל הענין של הו'-השורק הוא לקשר].

33. עי' אדיר במרום, חלום דניאל - רוח דחוטמא.

36. עי' גנזי רמח"ל, עמ' ערה, ד"ה ויש.

אָבואַ בעיר (ה'שע יא,ט). שאם תאמר
ש'הקדוש ברוך הוא נפרד מהשכינה,
חס ושלום, אלא: ב'קרבן קדוש -
שהוא [הקדוש ברוך הוא] בתוך
השכינה נמצא, ולא נפרד ממנה. אלא,
ולא אבוא בעיר - מצד של צדיק.
לפיכך באותו זמן [שאין ב' לצדיק],
צריך הקדוש ברוך הוא לחזק את
[השכינה בבחינת]: ואח לצרה יולד,
[צרה] - זו לילית החוטאת שבגללה
הצדיק צריך להסתתר ממנה ולא
להראות. אולם הקדוש ברוך הוא יקום
בנגדה לחזק השכינה.

ועם כל זאת [הקדוש ברוך הוא] מרחק
הוא,³⁷ וזה סוד: מרחק יהוה נראה לי
(ירמיה לא,ב). [אבל] לעתיד לבוא: טוב
שכן קרוב (משלי כו) - זה צדיק, שבו:
ויהוה שכן בציון³⁸ (יואל ד,בא), שאז הוא
קרוב.

אבל עכשיו יחיד ורבים הלכה ב'רבים,
שהם האבות. ואז [השכינה] היא רגל
רביעית להם,³⁹ והיא אדני'⁴⁰ ד' אותיות
בנגדם. ואלו הם ד' אמות של הלכה,
שאין הקדוש ברוך הוא משתעשע
עכשיו בשכינה בסוד של צדיק, אלא
בחבור האבות. וזה סוד ד' אמות של
הלכה.

דקודשא בריך הוא אתפארש משכינתא
חס ושלום, אלא בקרבן קדוש, דאיהו
בגו שכינתא קאים ולא אתפארש מנה.
אלא ולא אבא בעיר, מסטרא דצדיק.
בגין כן ביהוה זמנא אצטריך קודשא
ברוך הוא לאתקפא בה. ואח לצרה
יולד, דא לילית חייבתא דבגינה אצטריך
צדיק לאתטמרא מנה דלא לאתחזא,
אלא קודשא בריך הוא איהו יקום
לקבלה לאתקפא לשכינתא.

ועם כל דא מרחיק איהו, ורזא דא
מרחק ה' נראה לי (ירמיה לא, ב).
ולזמנא דאתי טוב שכן קרוב (משלי כו,
י) דא צדיק, דבה וד' שכן בציון (יואל
ד, כא) דכדין איהו קרוב.

אבל השתא יחיד ורבים הלכה ב'רבים,
דאנון אבהן. וכדין איהי סמכא רביעאה
לון ואיהי אדני', ד' אתון לקבליהו.
ואלין ד' אמות של הלכה, דקודשא
ברוך הוא לא אשתעשע השתא
בשכינתא ברזא דצדיק אלא בחבורא
דאבהן. ורזא דא ד' אמות של הלכה.

37. עי' זהר משפטים ח"ב, קט"ו, ע"ב.

38. ציון הוא רמז לצדיק, עי' להלן בסמוד, ד"ה אבל. שכן ציון בגמטריה קנ"ו כמנין יוסף, עי' זהר ויצא קנח, ע"ב;
שם ויגש רז, ע"ב; ז"ח רות מ' והלוחות, ועוד.

39. עי' זהר ויצא ח"א, קנ, ע"א.

40. עי' תז"ת תי' ח"ה, לב, ע"א.

ואם תאמר למה [נאמר] אמות? אלא הכל הוא סוד, שאמה היא ששה טפחים, וארבע אמות הרי כ"ד, ואלו כ"ד צרופים של אדנ"י. וזה כ"ד, שנאמר בו: הגמאיני נא מעט מים מבידך (בראשית כד, 41). וזה - מעט מים, סלע שמוציא טפין טפין מתוך הרבה מחלוקות.⁴² וכ"ד אלו הם פנגר כ"ד ספרים שבתורה, ובהם: אל ישב ד"ף נכלם (תהלים עד, כא).⁴³

אבל לעתיד לבוא יתחזק הצדיק לגאול אותה [לשכינה בשפע], ואז נאמר: כי תורה חדשה מאתי תצא⁴⁴ (ויקרא רבה יג, ע"פ ישעיה נא, ר). פנגר כל אלה [כל הכ"ד ספרים שבתורה] יצאו כ"ד אחרים, שהם לפנימיות [בתורה]. ואז: ושמתי בך⁴⁵ שמשותף (ישעיה נד, ב). מאיזה מקום [יצא]? אלא מציין, זה צדיק: כי מציין תצא תורה ודבר יהוה מירושלים (ישעיה נג, ב). מהו דבר יהוה? זה סוד הפתוח: בדבר יהוה שמים נעשו⁴⁶ (תהלים לג, ו). זה דבור של הוי"ה, שכל בריות העולם נבראו

ואי תימא אמאי אמות. אלא כלל רזא איהו. דאמה איהי שית טפחים, וד' אמות אנון כ"ד, ואלין כ"ד צרופין דאדנ"י. ודא כ"ד דאתמר בה: הגמאיני נא מעט מים מבידך (בראשית כד, 41). ודא מעט מים, סלע דאפיק טפין טפין מגו פמה מחלוקות. וכ"ד אלין אנון לקבל כ"ד ספרין דאורייתא, ובהו: אל ישב ד"ף נכלם (תהלים עד, כא).

אבל לזמנא דאתי יתתקף צדיק למפרק לה, וכדין אתמר כי תורה חדשה מאתי תצא (ויק"ר יג, ג) לקבל כל אלין ופוק כ"ד אחריןא דאיהו לגו, פדין ושמתי בדכד שמשותף (ישעיה נד, יב). מאן אתר? אלא מציין דא צדיק, כי מציין תצא תורה ודבר ה' מירושלים (ישעיה ב, ג). מאי דבר ה'? דא רזא דכתיב בדבר ה' שמים נעשו (תהלים לג, ו) דא דבר דה', דכלהו ברין דעלמא במלולא דשמא קדישא דא אתבריא, דהא בכמה צרופין אצטריך לאתמללא, וכל

41. עי' בהקדמת ת"ז, יד, ע"א.

42. עי' ת"ז תי' כא, מ"ד, ע"א: "ובגין ויך משה את הסלע במטהו פעמיים (במדבר כ, יא) דא גרים דלא נפיק מינה אלא טפין טפין זעיר שם זעיר שם וכמה מחלוקות על אלין טפין ומאן גרים דא, המורים".

43. עי"ש מז, ע"א.

44. עי' מ"ר שיר השירים פ"ב: "והתורה חוזרת לחידושה"; פסיקתא דרב כהנא פ"ה; פסיקתא רבתי, פט"ו על הסוד תורה חדשה בכתבי רמח"ל עי' כאן בתיקונים, תי' יח, לג, סוף נד; קנאת ה' צבאות עמ' קיז, אדיר במרום עמ' קפד.

45. עיין קל"ח פתח יח עמ' נא-נב.

בְּהוֹפְרַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ תְּהֵא, ⁴⁶ שְׁהֲרִי
בְּכַמָּה צְרוּפִים צָרִיד לְהֶאמֶר, וְכָל דְּבַר
שְׁנַעֲשֶׂה בְּעוֹלָם נַעֲשֶׂה בְּהוֹפְרַת הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ. וְזֶה סוּד: וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ
(שְׁמוֹת ג, יג) וְזֶה פֶּרֶשׁ [בְּמָקוֹם אַחֵר]. ⁴⁷ וְזוֹ
תוֹרָה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ, סוּד צְרוּפֵי שְׁמוֹת
שְׁנִכְלָלוּ בַּתוֹרָה, שְׁעוֹלֵיהֶם אָמְרוּ רַבָּנִין:
כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא (זֶהר יתרו' ח"ב, פוא, ⁴⁸ וְכֵן
[בַּתּוֹרָה זו] עֲתִידִים צְדִיקִים שְׂיַחֲיוּ
מֵתִים. ⁴⁹ שְׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה נִבְרָאוּ כָּל
הַבְּרִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְכֵן מִתְקַיְּמִים.
וּבִשְׁעָה שְׂיַדְעוּ בֵּה סוּדוֹת שֶׁל הַפְּנִימִיּוֹת,
אִז יוֹכְלוּ לְהַחְיֹת בֵּה מֵתִים. וְזֶה סוּד
[הַפְּסוּק]: וְאִישׁ מִשְׁעֲנָתוֹ בִּידוֹ (זִכְרִיָּה
ח, ד) בְּדִגְמָת: וְשִׁמְתָּ מִשְׁעֲנָתִי עַל פְּנֵי
הַנֶּעַר (מְלָכִים ב', ד, כט). [מִשְׁעֲנָתִי] - זֶה
צְדִיק [יְסוּד], שְׁמִמְנוּ יוֹצְאִים הַחַיִּים. ⁵⁰

אָבֵל הַכֵּל הוּא מְסוּד שֶׁל עֲתִיקָא
קְדִישָׁא, מְאוֹתוֹ מְזֵל עֲלִיּוֹן ⁵¹ שְׁנֶאמַר
עֲלִי: בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי - לֹא בִּזְכוֹת תְּלוּי
הַדְּבָר אֶלָּא בְּמִזְל (מוֹעֵד קָמַן כח, א). ⁵² וְזֶה

מְלָה דְּאַתְעֵבִידַת בְּעֵלְמָא בְּאַדְכְּרוּתָא
דְּשָׁמָא קְדִישָׁא אַתְעֵבִידַת. וְרָזָא דָּא:
וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ (שְׁמוֹת ג, יג) וְהָא
אַתְמַר. וְדָא תוֹרָה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ, רָזָא
דְּצְרוּפֵי שְׁמָהֶן דְּאַתְפְּלִילוּ בְּאוֹרֵיתָא,
דְּעֲלִיָּהּ אָמְרוּ רַבָּנִין כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה
שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכֵן
עֲתִידִין צְדִיקִים שְׂיַחֲיוּ מֵתִים (פְּסָחִים
סח). דְּאוֹרֵיתָא בֵּה אַתְבְּרִיאוּ כָּל בְּרִין
דְּעֵלְמָא וְכֵן מִתְקַיְּמִין. וּבִזְמָנָא
דִּישְׁתַּמוּדְעוֹן בֵּה בְּרָזָא דְּלִגְו, בֵּה יִיכְלוֹן
לְאַחֲיָא מִתִּיָּא. וְרָזָא דָּא וְאִישׁ מִשְׁעֲנָתוֹ
בִּידוֹ (זִכְרִיָּה ח, ד), כְּגוֹן וְשִׁמְתָּ מִשְׁעֲנָתִי
עַל פְּנֵי הַנֶּעַר (מְלָכִים ב', ד, כט) וְדָא צְדִיק
דְּמִגְה נִפְקִין חַיִּין.

אָבֵל כְּלָא מְרָזָא דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא מִתְּהוּא
מְזֵלָא עֲלֵאָה, דְּאַתְמַר עֲלֵה בְּנֵי חַיִּי
וּמְזוּנֵי לֹאוּ בִּזְכוֹתָא תְּלִיָּא מְלִתָּא אֶלָּא
בְּמִזְלָא (מ"ק כח). וְרָזָא דָּא מִרְב

46. הזכרת השם הוי"ה ב"ה, עי' ת"ז תי' נא, פו, ע"ב.

47. עי' זֶהר ויקהל, קצז, א; שם בלק קצא, א; הק' ת"ז, י, א; שם תי' סד, צה, א; תי' לט, קי, א-ב; שם, קיז, קיט; תי' ע, קכ, קכז; עי' רמב"ן על שמות ג, יג; בעל הטורים שם, שם.

48. עי' קל"ח פתח כג, עמ' נז ח"א; וכן בסוף הקדמת הרמב"ן על התורה.

49. ע"פ פסחים סח, א.

50. עי' זֶהר ויקרא ח"ג, יט, ע"א, שהנביא אלישע ביקש מגיחזי לשים את משענתו על פני הנער המת.

51. עיין אדיר במרום על אדרא רבא זֶהר נשא ח"ג, קלד, ע"א, עמ' ריט: "ותדע שזה הענין [תיקון] ה' וחי' [של הדיקנא] שאמרנו....".

52. עי' אדרא זוטא שם רפט, ע"א, עיין דעת תבונות סי' קסא-קע; תקט"ו תפלות, ת' שמא.

סוד: מרוב ימים (זכריה שם, שם), מצד
של אריך אנפין.⁵³ ומכאן יוצא טל שבו
יחיו המתים ודאי.⁵⁴ וסוד זה הוא: פי
ט"ל אורת טלף (ישעיה כו, יט) וזה יו"ד
ה"א וא"ו [בגימטריא ט"ל] שבחכמה
סתומה [של אריך אנפין]. והוא טל
שנחלק לשנים, בשני מזליו.⁵⁵ עליון
ותחתון. בגלל זה, פי טל אורת טלף.
ושתי פעמים ט"ל הוא [במנין] לח"ם.
[וסוד] זה [הוא] המן, ⁵⁶ שנאמר בו:
הנני ממטיר לכם לחם מן השמים
(שמות טז, ד). וסוד הדבר, טל למעלה
טל למטה לחם באמצע (ע"פ יומא עה, ב),
ואלו הם שלוש הויות [במנין לח"ם]
היורדות למטה באבא ואמא ודעת,
ומהם למוחין שבראש [של ז"א]. וסוד
הדבר: הנני ממטיר לכם לחם מן
השמים, ⁵⁷ ודאי.

ימים (זכריה ח, ד) מסטרא דא"א, ומחכא
נפיק טלא דבה יחיון מיתא ודאי. ורזא
דא פי טל אורת טלף (ישעיה כו, יט) ודא
יו"ד ה"א וא"ו בחכמה סתומה. ואיהו
טל דאתפרש לתרין, בתרין מזליו עלאה
ותתאה. בגין כך: פי טל אורת טלף.
ותרין זמנין טל איהו לחם, ודא מן
דכתיב בה הנני ממטיר לכם לחם מן
השמים (שמות טז, ד). ורזא דמלה: טל
לעלא טל לתתא לחם באמצעיתא ואלין
תלת הויות דנחתין לתתא באו"א ודעת
ומניהו למחין דרישא. ורזא דמלה:
הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ודאי.

53. עיין ת"ז הקדמה, תי' ע'.

54. עיין זהר יתרו ח"ב, פא, ע"א; ת"ז, הק' שנייה, יז, ע"ב; אדיר במרום עמ' קכד: "ענין השערות עצמן והם צינורות השפע. וענין השפע בתוך השערות. ושני הדברים האלה יוצאים מן הח"ס, והכל הוא בסוד טל. והענין כי יש בה שני ט"ל, א' שם יו"ו במילואם, וא' שם כוז"ו. והנה בשערות עצמן יש תיקון המ"ק, כי בירורם הראשון הוא בדיקנא, כמבואר במקום אחר, וזהו ענין תחיית המתים שהכלים חזרו ונתקנו לקבל אורותיהן... כי תחיית המתים. וזה נעשה בשם כוז"ו, והוא טל נוקבא. פירוש - שבח"ס יש ב' בחינות: בחינת עצמה שהיא נוקבא, ובחינה מה שלוקחת מן הזכר שלה שהוא כתרא, ועל כן יש ב' טללים נוקבא ודוכרא. והנוקבא הוא שם הכוז"ו, ומאיר בשערות הדיקנא, והדוכרא הוא יוד הא ואו [גימטריא ט"ל], והוא ממשיך השפע בתוך השערות. בסוד מכלכל חיים בחסד, אך כוז"ו, בו: "מחיה מתים ברחמים רבים"; עי' מאמר הגאולה עמ' נה, נז.

55. שני מזליו שהם נוצר ונקה, תיקון ח' ו-ג.

56. עי' זהר בשלח ח"ב, סב, ע"ב; אדיר במרום עמ' קכו: "ההארה כשיוצאת מא"א נקראת טל, וכשמתפשטת בראשו של ז"א היא יוצאת בבחינת מן ואח"כ בסוד לח"ם בנוקבא (המוציא לחם מן הארץ); אוצרות רמח"ל עמ' סא.

57. שמים הוא כנגד ז"א (זעיר אנפין).

ליל ח' באדר

ועוד והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע
אלין תרין משיחין דקמין ברזא דצדיק
לא תקנא לשכינתא, ולגלאה גלויה
דנהורא לעלמא. וכמה אחרנין דכלהו
קימו הכי ברזא דא, לגלאה נהירו
דאורייתא לעלמא. בגין כך משפילים,
אלין תרין משיחין, והמשפלים, פלהו
דקמין כגונא דא. כגון דוד דאתמר בה
ויהי דוד לכל דרכיו משפיל (שמואל א
יח, יד), דגלי מסכתא (עירובין נג). וגרים
לצדיק לאנהרא לשכינתא. דבגין כך וה'
עמו, שהלכה כמותו בכל מקום (סנהדרין
צג:) ודא שכינתא דאתמר בה הלכה
כרבים ואלין אבהן, ואיהו צדיק, יחיד
דשקול כרבים, דאתמר בה: שקול זה
כנגד כל העולם פלו (ברכות ו:) כמה
דאתמר. ואלין פלהו משפילים אקרון
וכלהו יקומו לזמנא דאתי, בזמנא
דכתיב פי מלאה הארץ דעה את ה'
פמים לים מכסים (ישעיה יא, ט) דכדין
פלהו אלין צנורות יהון פתיחין לאפקא
מניהו נהירו לכל ישראל.

58. הלכה כרבים ע"פ ברכות ט, א; לז, א; שבת ט, ב ועוד. עי' ת"ז הק' א, ב: "מצדיקי הרבים... מאי הרבים?
אלין דאתמר עליהו הלכה כרבים, דאיןון מסטרא דאבהן, דלית רבים פחות מתלת. הלכה כרבים - דא
שכינתא", עי' עוד שם דף יד, ב.

ועוד משפלים אליו תרין משיחין כמה דאתמר. והמשפלים, אליו פלהו ראשי סנהדראין, דכלהו קמיין הכי ברזא דמשפלים לאפקא נהירו לישראל, ואליו בני מתיבתא דתרין משיחין, ואליו ואליו יקומון בתקפיהו לאפקא נהירו לישראל. וכמה מנהון יתפרשון כל חד לסטרה. ורזא דא שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים וכו' (שמות יח, כא) דכלהו קמיין לאנהרא מניהו מאן דאתחזי להו. ומצדיקי הרבים פכוכבים, אליו דקנימו לאגנא על דרא בעובדין דלהון. ואגון דקמאין יקומון לגלאה נהירו. אליו, לישובא נהירו באתרה לכל ישראל. ואליו ואליו צריכין כל חד לפום דרגה, ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד. וכל האי נהירו במאי יפוק. אלא בזהר דא ודאי, כללא דכל נהורין דכלהו דרגין בוצינין עלאין.

ועוד משפלים אליו תרין משיחין כמה דאתמר. והמשפלים, אליו פלהו ראשי סנהדראין, דכלהו קמיין הכי ברזא דמשפלים לאפקא נהירו לישראל, ואליו בני מתיבתא דתרין משיחין, ואליו ואליו יקומון בתקפיהו לאפקא נהירו לישראל. וכמה מנהון יתפרשון כל חד לסטרה. ורזא דא שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים וכו' (שמות יח, כא) דכלהו קמיין לאנהרא מניהו מאן דאתחזי להו. ומצדיקי הרבים פכוכבים, אליו דקנימו לאגנא על דרא בעובדין דלהון. ואגון דקמאין יקומון לגלאה נהירו. אליו, לישובא נהירו באתרה לכל ישראל. ואליו ואליו צריכין כל חד לפום דרגה, ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד. וכל האי נהירו במאי יפוק. אלא בזהר דא ודאי, כללא דכל נהורין דכלהו דרגין בוצינין עלאין.

ובזמנא דאתעבידו ע' תקונין ע"י דרשב"י בוצינא קדישא, שרא תקונא לאתתקנא מעלא לתתא, משרותא דכלא עד שכינתא קדישתא, ודא בראשית. והשתא אשתלים תקונא דאתהדר מתתא לעילא ברזא דא, דכלא הכי אצטריך. ותלת אבהן אגון שרשין דישראל מעלא

ובזמן שנעשו שבעים תקונים על ידי רשב"י המאור הקדוש, התחיל התקון להתקן מלמעלה למטה, מתחתית הכל [אין סוף ב"ה] עד השכינה הקדושה. וזה [סוד] בראשית. ועכשיו השלם התקון,⁵⁹ שחזר מלמטה למעלה [מהשכינה לאין סוף] בסוד זה, שהכל כך צריך. ושלשה האבות הם שרשים

59. עם גילוי תיקונים החדשים של הרמח"ל הושלם התיקון מלמטה למעלה, אכן תורת הרמח"ל העוסקת ביחוד מבררת ההנהגה ותכליתה עד הדבקות האחרונה של הנפרדים עם השורש, עד שהכל נעשה אחד, עיין רכב ישראל עמ' 201-195, ועי' מבוא כאן.

שֶׁל יִשְׂרָאֵל מְלֻמָּעָה לְמִטָּה,⁶⁰ מִשָּׁה
וְשְׁנֵי מְשִׁיחִים [בָּאִים] לְקִשּׁוֹר הַדְּבָרִים
מְלֻמָּטָה לְמַעַלָּה. הָרִי שְׁלֻמוֹת הַתַּקּוּן
אֲדָם, אֲדָם דְּיֹד מְשִׁיחַ. שְׁאֲדָם
[הִרְאִשׁוּן] הוּא כְּלָלוֹת הַכֹּל,⁶¹ וְתַקֵּן אַחֵר
כִּד בְּשִׁלְשָׁה אֲבוֹת,⁶² וְהֵם [הָאֲבוֹת] י' ו'
י', וְזֶה א' שֶׁל אֲדָם. וּבְדִדּוֹר נִשְׁלָמָה
הַמְּרַכְּבָה⁶³ [רְגֵל רַבִּיעִי בְּמִרְכָּבָה] וְזֶה ד'
[שֶׁל אֲדָם]. וְהַכֹּל מְלֻמָּעָה לְמִטָּה.
לְבִסּוֹף הַכֹּל יִשְׁלַם בְּמִשִּׁיחַ, וְזֶה מ' [שֶׁל
אֲדָם] כְּלָלוֹת שֶׁל ד' [רְגֵלֵי הַמְּרַכְּבָה]
מְלֻמָּטָה לְמַעַלָּה.⁶⁴

וּמ' דָּא רְזָא דְּמְשִׁיחַ. וּמ' דָּא מִשָּׁה.
[וְהִיא] מִתְּפַשְׁטָת בְּאִפְּן זֶה: מ"ם. וְזֶה
מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ. כָּאֵן שְׁלֻשָּׁה מִמֵּי"ם⁶⁵ שֶׁהֵם
ק"כ, בְּהֵם גְּבֻלָּים י"ב שְׁבָטִים, אֲרִבַּע
לְכָל אַחֶד. וְסוּד הַדְּבָר, שְׁלֹשׁ הַיּוֹזוֹת
הָעֲלִיּוֹנוֹת הַיּוֹרְדוֹת מְלֻמָּעָה, וְכִד
מִתְּפַשְׁטִים בִּי"ב אוֹתִיּוֹת. וּבְאֵלוֹ הַק"כ
[שְׁרוּמֵז לִג' הַיּוֹזוֹת אֵלֶּה] יִתְמַתְּקוּ ק"כ
צְרוּפֵי אֱלֹהִים, וְהַרְבֵּה אֱלֹהִים אֲחֵרִים
יִשְׁבְּרוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן. וְזֶה סוּד: רוּמָה עַל
הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָה⁶⁶
(תְּהִלִּים נז, ו). כָּאֵן סוּד נִשְׁלָמָה, שְׁהַרְבֵּה
אֱלֹהִים הֵם שְׁמִתְּפַשְׁטִים מְדֻרְגָּה אַחֵר

לְתַתָּא. מִשָּׁה וְתַרְיִן מְשִׁיחִין לְקִשְׁרָא
מְלִין מִתְּתָא לְעֵלָא. הָא שְׁלִימֵי דְּתַקּוּנָא
אֲדָם, אֲדָם דְּיֹד מְשִׁיחַ. דְּאֲדָם אִיהוּ
כְּלָלָא דְּכָלָא. וְאִתְתַּקֵּן לְבִתְרָא בְּתַלְתָּא אֲבָהִין
וְאִנּוּן יוֹי וְדָא א' דְּאֲדָם. וּבְדִדּוֹר אֲשִׁתָּלִים
רְתִיבָא וְדָא ד'. וְכָלָא מְעֵלָא לְתַתָּא.
לְבִתְרָא כָּלָא אֲשִׁתָּלִים בְּמִשִּׁיחַ וְדָא מ',
כְּלָלָא דְּד' מִתְּתָא לְעֵלָא.

וּמ' דָּא רְזָא דְּמְשִׁיחַ. וּמ' דָּא מִשָּׁה.
אִתְּפַשְׁטָת כְּגוֹנָא דָּא מ"ם. וְדָא מְשִׁיחַ
מְשִׁיחַ. הֵכָא תַלְתָּא מִמֵּי"ן וְאִנּוּן ק"כ,
בְּהוּ אִתְּפַלְלוּ י"ב שְׁבָטִין אֲרִבַּע לְחֵד.
וְרְזָא דְּמִלָּה: תַלְתָּא הַיּוֹזוֹת עֲלָאִין דְּנִתְתָּן
מְלֻמָּעָה, וְהֵכָא אִתְּפַרְשׁוּ בִי"ב אִתְּנִין.
וּבְאֵלִין ק"כ יִתְבַּסְּמוּן ק"כ צְרוּפִין
דְּאֱלֹהִים. וְכִמָּה אֱלֹהִים אֲחֵרִין יִתְבַּרְוּן
בְּהִיּוּא זְמָנָא. וְרְזָא דָּא רוּמָה עַל
הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָה
(תְּהִלִּים נז, ו), הֵכָא רְזָא סְתִים, דְּכִמָּה

60. עיין אדיר במרום עמ' שמז-שנא.

61. עי' שערי רמח"ל, עמ' שעא-שעד.

62. עיין ת"ז תי' טז, קט, סע"ב.

63. עיין זהר ואתחנן ח"ג, רסב, ע"ב.

64. עיין להלן הקדמה שניה, פסוק לעיני כל ישראל הוא מלמטה למעלה, ובראשית ברא - מלמעלה למטה.

65. מ' אחת כנגד משה, השניה כנגד משיח בן דוד והשלישית כנגד משיח בן יוסף.

66. עי' לקמן סוף תי' מ; סוף תי' נח; סוף תי' טז.

מִדְרָגָה, וּמִשָּׁם נִאֲחָזִים בְּמָה מִיָּנִי מִמֵּאֹת
לְמִטָּה,⁶⁷ אֲבָל בְּזִמְנָן שְׁעוּלָה הַשְּׂרֵשׁ
[שְׁלֵהֶם] לְמַעַלָּה לְקִרְאָת הַמְּקוֹר שֶׁל
הַכָּל שְׁמוֹשָׁם יוֹצֵאִים, אִזּוּ כָּל הַטְּמָאִים
נִשְׁבָּרִים מִהַשְׁלֵשְׁלָאוֹת שְׁלֵהֶן. וְזֶה סוּד
[הַפְּסוּק]: רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים, עַל
הַשָּׁמַיִם בְּוֹדָאִי, זֶה בִּינָה - אֱלֹהִים חַיִּים.⁶⁸
וְסוּד: יְהוָה רְמָה יִדְּךָ [בְּל' יַחְזִיזוֹן] (יִשְׁעִיה)
כּוֹיָא) (יִדְּךָ) יֵד שְׁמָאֵל,⁶⁹ אִזּוּ: כָּל יַחְזִיזוֹן
[הָאֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם].

בְּאוֹתוֹ זִמְנָן: וְאֶרֶץ רְפָאִים תְּפִיל (שָׁם,
שָׁם, יט). וְסוּד זֶה, הָעֶרֶב רַב אָמְרוּ: אֱלֹהִים
אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת לִב, ד) לְאֶפְרָשָׁא
אֱלֹהִים מִמִּי. וְכִדִּין מִתְּמָן מִתְּמָקָן
אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם מִגּוֹ אֱלֹהִים דִּקְדָּשָׁה.
וְרִזָּא דָּא קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר
יִלְכוּ לְפָנֵינוּ (שָׁם שָׁם, א) לְפָנֵינוּ דִּיקָא
וְלֹא דִיסְתָּלֵקוֹן לְעֵלָא לְגַבִּי אֲמָא. דְּאֲמָא
אִיהִי מֵאֲרָא דְּדִינָא, וּבְזִמְנָא דְּאֱלֹהִים
לְתַתָּא סָלִיק לְגַבִּיהָ, אֲתַקְשֶׁר כְּלָא
בְּקִדְשָׁה עֲלֵאָה, וְאֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם מִתְּבָרֵן
כְּמָה דְּאֲתַמַּר.

אִזּוּ [יְהוָה]: עַל כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדְךָ (תְּהִלָּה)
שָׁם, שָׁם, בְּגִלְלָה: שְׁאֶרֶץ רְפָאִים תְּפִיל,

אֱלֹהִים אֲנֹנִן דְּמִתְּפָרְשָׁאן דְּרָגָא בְּתַר
דְּרָגָא, וּמִתְּמָן מִתְּאֲחִדִּין זִינִין מְסַאֲבִין
לְתַתָּא, אֲבָל בְּזִמְנָא דְּסָלִיק שְׂרָשָׁא לְעֵלָא
לְגַבִּי הֵהוּא מְקוֹרָא דְּכָלָא דְּמִתְּמָן נְפָקִין,
כִּדִּין כְּלָהוּ מְסַאֲבִין מִתְּבָרֵן מִשְׁלֵשְׁלִיהוֹן.
וְרִזָּא דָּא רֹמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים, עַל
הַשָּׁמַיִם וְדָאִי, דָּא בִּינָה אֱלֹהִים חַיִּים.
וְרִזָּא ה' רְמָה יִדְּךָ (יִשְׁעִיה כו, יא) יֵד
שְׁמָאֵל, כִּדִּין כָּל יַחְזִיזוֹן.

בְּהֵוָה זִמְנָא וְאֶרֶץ רְפָאִים תְּפִיל (שָׁם
שָׁם, יט). וְרִזָּא דָּא עֶרֶב רַב אָמְרוּ: אֱלֹהִים
אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת לִב, ד) לְאֶפְרָשָׁא
אֱלֹהִים מִמִּי. וְכִדִּין מִתְּמָן מִתְּמָקָן
אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם מִגּוֹ אֱלֹהִים דִּקְדָּשָׁה.
וְרִזָּא דָּא קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר
יִלְכוּ לְפָנֵינוּ (שָׁם שָׁם, א) לְפָנֵינוּ דִּיקָא
וְלֹא דִיסְתָּלֵקוֹן לְעֵלָא לְגַבִּי אֲמָא. דְּאֲמָא
אִיהִי מֵאֲרָא דְּדִינָא, וּבְזִמְנָא דְּאֱלֹהִים
לְתַתָּא סָלִיק לְגַבִּיהָ, אֲתַקְשֶׁר כְּלָא
בְּקִדְשָׁה עֲלֵאָה, וְאֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם מִתְּבָרֵן
כְּמָה דְּאֲתַמַּר.

כִּדִּין עַל כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדְךָ, בְּגִין דְּאֶרֶץ
רְפָאִים תְּפִיל דְּאֲנֹנִן עֶרֶב רַב, דְּכִדִּין

67. עי' ע"ח שער טו פ"ו; ח"א עח, ע"א; ולקמן תי' נח.

68. עי' ת"ז הקדמה, טז, ע"ב.

69. עי' ת"ז ח"ח קסא, א.

70. עי' זוהר כי תשא ח"ב, קצג, ע"ב, אותיות מ"י ואל"ה עושים אלה"ם, עיין זוהר הקדמה א, ע"ב, מ"י ברא אל"ה.

71. עי' לקמן תי' נח, בדברי אליהו נביאה.

72. עיין זוהר אחרי מות ח"ג, סה, ע"א.

שָׁהֶם עָרַב רַב, ⁷³ שָׂאוּ יַעֲבְרוּ מִן הָעוֹלָם וַיִּפְּלוּ בַּגִּיהָנָם. וְסוֹד הַדְּבָר [הוא]: תְּהִמָּת ⁷⁴ יִכְסִימוּ (שְׁמוֹת טו, ה), לְמִשְׁוֹד מִן אַחֲרֵי מִינוֹ. לְאַחַר מִכֵּן הָרַע יַעֲבֹר מִן הָעוֹלָם וְהַטּוֹב יִשָּׂא, וְאָז: עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָד. שְׂבוּמֵן אַחֵר [נֶאֱמַר]: כִּי קָלַת אֱלֹהִים תְּלוּי (דְּבָרִים כא, כג), וְעָשׂוּ הַתְּחִינָה בְּאֱלֹהִים אֱלֹהֵי וְדָא. וְאַרְבַּע [פְּעָמִים] אֱלֹהִים וְאוֹתִיּוֹת שְׁלֹהֶם, הוּא [בְּגִמְטְרִיָּה] הַשֵּׁטִי, וְזֶה עָשׂוּ. וּכְנָגְדוּ מְשִׁיחַ שֶׁהוּא [כְּמִנְיָן] נח"ש, ⁷⁵ שְׂנֵאֱמַר בּוֹ [בְּמִשְׁיָח]: וְעַם עֲקֹשׁ תִּתְּפֹתֵל (תְּהִלִּים יח, כז) יח, כז), שְׁתַּנְחֹשׁ הוּא עֲקֹלְתוֹן (ע"פ יִשְׁעִיָּה כו, א). וּמְשִׁיחַ, כְּנָגְדוּ, צָרִיד שִׁילָד אַחֲרָיו, לְעָקוֹר אוֹתוֹ מִהַכֹּל. ⁷⁶ וְכֹאשֶׁר זֶה [נַחֲשׁ, שֵׁטֶן, עָשׂוּ] יַעֲבֹר מִהָעוֹלָם, אָז: עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָד.

בְּהָיוּ זְמַנָּה יִתְחַבְּרוּ יְהו"ה אֱלֹהִים, הַכֹּל בְּחִבּוּר אַחֵר. וְזֶה סוֹד יַעֲקֹב, שְׂבוּ תְּלוּיָהּ תְּגַאֲלָה. ⁷⁷ יֵאָחֲלוּהִי"ם, זֶה [כְּמִנְיָן] יק"ב מֵיעֲקֹב. ע' [הַחֲסֵרָה] - אֱלֹהִים שְׂבָעִים נִיצוּצוֹת [שְׂבָע נְקֻדּוֹת] שֶׁל אֱלֹהִים מְבִינָה: יְהו"ה, שְׂבָהֶם מִתְחַבְּרִים הוּי"ה וְאֱלֹהִים כְּאֶחָד, בְּע' תְּקוּנִים אֱלֹהֵי, מִצַּד אִמָּא שְׁהִיא

יִתְעַבְּרוּן מֵעֲלָמָא וַיִּפְּלוּן בַּגִּיהָנָם. וְרָזָא דְמִלָּה: תְּהִמָּת יִכְסִימוּ (שֵׁם טו, ה) לְאַתְמִשְׁכָּא זִינָא בְּתַר זִינָה. לְבַתַּר רַע יִתְעַבְּר מֵעֲלָמָא וְטוֹב אֲשַׁתָּא, כְּדִין עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָד. דְּבִזְמַנָּה אַחֲרָא כִּי קָלַת אֱלֹהִים תְּלוּי (דְּבָרִים כא, כג). וְעָשׂוּ בְּאֱלֹהִים אֱלִין אֲתַתְקַף וְדָא. וְד' אֱלֹהִים וְאֲתָנוּ דְּלָהוֹן אִיהוּ הַשֵּׁטִי, וְדָא עָשׂוּ. וְלְקַבְּלָה מְשִׁיחַ דְּאִיהוּ נַחֲשׁ, דְּאֲתַמַּר בָּה: וְעַם עֲקֹשׁ תִּתְּפֹתֵל (תְּהִלִּים יח, כז) דְּנַחֲשׁ אִיהוּ עֲקֹלְתוֹן, וּמְשִׁיחַ לְקַבְּלָה אֲצִטְרִיף לְמַהֲרָא אֲבַתְרָה לְאַעֲקָרָא לֵה מַכָּלָא. וְכַד דָּא יִתְעַבְּר מֵעֲלָמָא, כְּדִין: עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָד.

בְּהָיוּ זְמַנָּה יִתְחַבְּרוּ יְהו"ה אֱלֹהִים כָּלָא בְּחִבּוּרָא חֲדָא. וְרָזָא דָּא יַעֲקֹב, בָּה תְּלִיא פְּרָקָנָא. יֵאָקְלוּקִי"ם דָּא יק"ב מֵיעֲקֹב. ע' אֱלִין ע' נִיצוּצִין דְּאֱלֹהִים מְבִינָה יְהו"ה, דְּבָהוּ מִתְחַבְּרִין הוּי"ה וְאֱלֹהִים כְּחֲדָא בְּע' תְּקוּנִין אֱלִין מַסְטֵרָא

73. עיין זהר בראשית ח"א, כה, ע"א; ת"ז תי' כא, נה, א: ורשיעיא דאינון ערב רב...".

74. תהום מקום הסטרא עי' זהר נשא ח"ג, קצב, ע"א; שם בראשית מ, ע"א: "תהום - וס"מ חייבא אשתכח תמן"; שם ויקהל לב, ע"ב.

75. עיין קנאת ה' צבאות, גנזי רמח"ל, עמ' צט; אדיר במרום עמ' שלח, שמא.

76. עי"ש, על המשיח "שילך ויתלבש בקליפות", בסוד בירור הניצוצות והכנת תיקוני הגאולה.

77. עי' הקדמת ת"ז, ד, ע"א; עי' שמות רבא פרשה ג: "כמו שאמרתי ליעקב... ואנכי אעלך גם עלה..." מדרש תהלים, מזמור יד: "וכן כשתבוא השמחה והגאולה יעקב שמח בה יותר מכל האבות לפי שהוא מזמון לסעודה..."; פסיקתא רבתי פ' מא; פרקי דרבי אליעזר פמ"ז: "יעקב מסר סוד הגאולה ליוסף".

שְׁבִיעִית⁷⁸ לְשֵׁשָׁה [קְצוֹת], [שְׁהִיא] פֶּתַר
 בְּרָאשׁוֹ שֶׁל הַמִּלָּךְ [ו"א]. אִזּוּ: יִעֲנֶךָ
 יְהוָה בְּיוֹם צָרָה (שֶׁם כב), אֱלֹהֵי [רֹאשִׁי
 תִּיבוֹת כְּמִנִּין] יִבְקֶה, יֵאֱהוּלָהֵם.
 יִשְׁגֹּבְךָ שֶׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. יִשְׁלַח עֲזָרְךָ
 מִקֶּדֶשׁ אֱלֹהֵי רִזִּין דְּאֲרִיתָא מִסְטָרָא דְעֵץ
 הַחַיִּים. וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדְךָ דָּא צַדִּיק, כִּי
 מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה (ישעיה ב, ג) וְדָא סוּד
 מִיסוּד וְדָא, בְּע' תְּקוּנִין אֱלִין. כְּדִין כִּי
 כּוּס בִּיד ה' (תהלים עה, ט), דָּא שְׁכִינְתָּא
 אֱלֹהִים, וְיִין חֲמֵר אֱלִין ע' נִיצוּצִין
 דִּילָּה, כְּדִין אֲדָ שְׁמָרִיָּה יִמְצוּ יִשְׁתּוּ כָּל
 רִשְׁעֵי אֶרֶץ, אֱלִין שְׁמָרִין דְּנִפְלִין
 מִלְּעֵלָא, דְּזִמְיִנִין לְמִנְפֹּל עַל רִישִׁיהוֹן
 דְּאֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כְּדִין תְּהִמָּת
 יְכֻסִּימוּ, וְעֵלְמָא בְּנִיחָא יִשְׁתָּאָר בְּתִקּוּנָא
 שְׁלִים.

וְעוֹד הָכָא אֲצִטְרִיךְ לְאַהֲדָרָא לְאַתְרִיהוֹן
 כְּמָה נִשְׁמָתִין דְּאִזְלָן מְנַדְדִּין בְּגִלּוּתָא,
 וְאַתְמַר כְּהוּ: גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית וְדָרוּר
 קֵן לָהּ (תהלים פד, ד), וְהָכָא רְזָא כִּי
 יִקְרָא קֵן צְפוּר לְפָנֶיךָ וְכו' (דברים כב, ו)
 ... מַאי כִּי יִקְרָא? אֲבָל קָרָא דָּא כְּמָה

וְעוֹד, כָּאן צָרִיךְ לְהַחְזִיר לְמִקּוּמָם כְּמָה
 נִשְׁמָתִין שְׁהוּלָכוֹת וְנוֹדְדוֹת בְּגִלּוּת,
 וְנֵאמַר כְּהוּ: גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית וְדָרוּר
 קֵן לָהּ (תהלים פד, ד). וְכָאן סוּד [הַפְּסוּק]:
 כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר לְפָנֶיךָ וְכו' (דברים
 כב, ו) ... מַהוּ כִּי יִקְרָא? פְּסוּק זֶה

וְעוֹד הָכָא אֲצִטְרִיךְ לְאַהֲדָרָא לְאַתְרִיהוֹן
 כְּמָה נִשְׁמָתִין דְּאִזְלָן מְנַדְדִּין בְּגִלּוּתָא,
 וְאַתְמַר כְּהוּ: גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית וְדָרוּר
 קֵן לָהּ (תהלים פד, ד), וְהָכָא רְזָא כִּי
 יִקְרָא קֵן צְפוּר לְפָנֶיךָ וְכו' (דברים כב, ו)
 ... מַאי כִּי יִקְרָא? אֲבָל קָרָא דָּא כְּמָה

78. ע"י ת"ז תי' כד, סד, ע"א.

79. ע"י ת"ז תי' כב, סד, ע"א.

80. ציון בגימטריה יוסף שהוא רמז לצדיק; על ציון והצדיק ע"י זהר ח"א קנח, ע"ב; קפו, ע"א; ריט, ע"א; ח"ב, יג, ע"א; ח"ג, ריג, ע"ב.

81. כ"ס כמנין אלה"ם, ע"י זהר פנחס רמה, א-ב; עקב, רעג, ע"א; ע"י ת"ז תי' כא, סא, ע"א; תי' מז, פה, ע"א.

הרבה פעמים פרש, אולם פאן סוד הנאלה. כי יקרא קן צפור לפניך - זו השכינה.⁸² מהו כי יקרא, אלא שהשכינה הולכת וסובבת בגלות, וכמה הם שעמדו לתקן אותה, וכמה תקונים עשו לה,⁸³ ועם כל זאת תקון שלם לא נתקנה עד שיבוא ההוא שנאמר בו: אני לדודי (שיר ו, ג), וזה מלך המשיח. ולו נאמר צווי זה: כי יקרא קן צפור לפניך. ומשיח בן יוסף נאמר בו: אני לדודי, וזה צדיק.

ועוד, כי יקרא קן צפור - למי שראוי לו התקון הזה, לעשות קן לשכינה, ולכל הנשמות ההולכות אחריה.⁸⁴ ובגלל זה: כי יקרא, [שהשכינה] הולכת וסובבת עד שמודמנת למי שראוי לו תקון זה. ורות,⁸⁵ נאמר בה: ויקר מקרה חלקת השדה [לבעז אשר ממשפחת אלימלך] (רות ב, ג), שעבשיו ראוי [לבעז שהוא המשיח] להתקן ולהנאל על ידו. ומשה נאמר בו: ויבא אל הר האלהים הרבה (שמות ג, א), שהזמנו זה [משה] לגבי זו [השכינה] והתחברו באחד,⁸⁶ ואז התקון עולה כמו שראוי.

זמנין אתפרש, אבל הכא רזא דפרקנא. כי יקרא קן צפור לפניך דא שכינתא (זח"ג רנג:). מאי כי יקרא. אלא דשכינתא אזלת וסחרת בגלותא, וכמה אנון דקימו לאתקנא לה, וכמה תקונין עבדו לה. ועם כל דא תקונא שלים לא אתתקנת עד דיייתי ההוא דאתמר בה: אני לדודי (שיר ו, ג) ודא מלכא משיחא, ולה אתמר פקודא דא כי יקרא קן צפור לפניך. ומשיח בן יוסף אתמר בה: אני לדודי ודא צדיק.

ועוד, כי יקרא קן צפור, למאן דאתחזי תקונא דא, למעבד קנא לשכינתא ולכלהו נשמתין דאזלן אבתרה. ובגין דא כי יקרא, דאזלת וסחרת עד דאזדמנת למאן דאתחזי לה תקונא דא. ורות אתמר בה: ויקר מקרה חלקת השדה וכו' (רות ב, ג) דהשתא אתחזי לה לאתתקנא ולאתפרקא על ידי. ומשה אתמר בה: ויבא אל הר האלהים הרבה (שמות ג, א) דאזמנא דא לגבי דא ואתחברו פחדא, כדין תקונא סליק פדקא יאות. וכל חד אתחזי לה תקונא

82. עיין זוהר ח"ג רלח, ע"ב; ח"ג, רנגב; עי' גם ת"ז תי' ו, כג, ע"ב.

83. עיין תקט"ו, ת' מה, עז, ועוד, ע"ש במפתחות; אדיר במרום עמ' לז-לט.

84. עי"ש תקט"ו, ת' הר; תיקוני זוהר, תיקון ו, כא, ע"ב.

85. רות, היא בחינת השכינה, עי' זהר חדש רות, קד, ע"א; ת"ז תי' ו, כב, עב; אוצרות רמח"ל על רות ב, ג, עמ' קצד.

86. עי"י זהר שמות ח"ב, כא, ע"א, עיין זוהר ח"א, רסב, א; "הר חורב אתקרי כד אזדווג עמה וא"ו. ואי בני נשי מפרישין וא"ו מינה אקרי חרב".

וכל אחד שיך לו תקון לעצמו, ונאמר: אין אדם נוגע במוכן לחברו (יומא לח,א). ובגלל זה: יקרא קן צפור לפניך.

וצדיקיא אנון עבדין קנא לשכינתא, ואתמר בהו: גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שטה אפרוחיה וגו'. שהנה בזמן שמצאת קן לעצמה, שם מתחברות גם כל הנשמות⁸⁷ שהולכות אחריה [אחר השכינה]. ואז אף-על-פי שהיא בגלות, קובעת לה מקום [בצדיק]. וזה סוד [הפסוק]: ואחי להם למקדש מעט וגו' [בארצות אשר-באו שם] (יחזקאל יא,טז). ובגדליה בן אחיקם [היה] כגון זה בזמן שחרב המקדש, קבעה השכינה את עצמה בו. וכיון שנהרג, נאמר: שקולה מיתת צדיקים כשרפת בית אלהינו (ראש השנה יח,ב), שמיד אחרי שנהרג לא מצאה השכינה לעצמה מנוחה,⁸⁸ ורשות נתנה לסטרא אחרא להאחוז, והוא סוד: שריפת בית אלהינו. ועוד, דכל זמן שהצדיק מצוי בעולם הוא מנחם לה לשכינה בהרפה נחמות. ובזמן שהוא מסתלק, מסתלקת ממנה הנחמה, ונראה לה כאלו אותו היום נחרב בית המקדש.

אבל: יקרא קן צפור לפניך בדרך - בגלות, בסוד [שני] המשיחים נאמר. בכל עץ - זה משיח בן יוסף, או על הארץ - זה משיח בן דוד, אפרוחים -

לגרמה, ואתמר אין אדם נוגע במוכן לחברו (יומא לח:). בגין כך: פי יקרא קן צפור לפניך.

וצדיקיא אנון עבדין קנא לשכינתא, ואתמר בהו: גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שטה אפרוחיה וכו'. דהא בזמנא דמשתפחת קנא לגרמה, תמן מתחברין נמי פלהו נשמתין דאזלין אבתרה. וכדין אע"ג דאיהי בגלותא קביעת לה אתר. ורזא דא ואחי להם למקדש מעט וכו' (יחזקאל יא, טז). וגדליה בן אחיקם פגונא דא בזמנא דאתחבר מקדשא, בה קביעת שכינתא גרמה. וכיון דאתקטל, אתמר שקולה מיתת צדיקים כשרפת בית אלהינו (ר"ה יח:). דבזמנא דאתקטיל מיד לא אשפחת שכינתא לגרמה ניהא, ורשו אתיהיב לסטרא אחרא לאתאחדא, ורזא דא שרפת בית אלהינו. ועוד, דעד הצדיק אשתכח בעלמא איהו מנחם לה לשכינתא בכמה נחמתא. ובזמנא דאיהו אסתלק, אסתלק מנה נחמתא, ואתחזי לה כאלו ההוא יומא אתחבר מקדשא.

אבל יקרא קן צפור לפניך בדרך, בגלותא, ברזא דמשיחין אתמר. בכל עץ דא משיח בן יוסף. או על הארץ דא משיח בן דוד. אפרוחים אלין מארי

87. עי' ת"ז שם.

88. עי' גנזי רמח"ל עמ' קנא, מסילת ישרים, פרק כ'.

אלו בעלי תורה, או ביצים - בעלי מעשים; כל זה בפשט התורה. אבל התקון של הכל [הוא] בסוד התורה, דהיינו הפנימיות, וכו': לא תקח האם על הבנים.⁸⁹ ומי היא האם? אלא השכינה מצד הפנימיות [ר"ל: עולם האצילות] נאמר בה⁹⁰: פי היא היתה אם כל חי (בראשית ג, כ), [חי] - מצד של עין החיים [ר"ל: אימא]. וזה סודות התורה שעליהם [כתוב]: אחת היא לאמה ברה היא לילדתה (שיר ו, ט) אחת היא בלא מחלקת בלא פלפולא. ברה, מסטרא דאור ולא מסטרא דחשך. ואתמר בה: מי זאת עולה (שם ג, ו) (מי- אימא [זאת-] וכתה [דהיינו השכינה] בשוה.⁹² שמצד עצמה [של השכינה] היא עין הדעת טוב ורע [ר"ל: עולמות ב"ע],⁹³ ששם קים פלפול לימניה ולשמאלה, אור וחשך. אבל מצד הפנימיות [עולם האצילות], ברה היא לילדתה - וזו הקבלה, שנתקבלה [השכינה] מהמלך [ר"ל: ז"א].⁹⁴ אבל הלכה היא בגלות,⁹⁵ עליה [פתוב] בסוף

תורה. או ביצים אליו מארי עובדין כל דא בפשטא דאורייתא. אבל תקונא דכלא ברזא דאורייתא דאיהו לגו, ובה: לא תקח האם על הבנים. מאי אם. אלא שכינתא מסטרא דלגו אתמר בה: פי היא היתה אם כל חי, מסטרא דעין החיים. ודא רזין דאורייתא. דבהו: אחת היא לאמה ברה היא לילדתה (שיר ו, ט) אחת היא בלא מחלקת בלא פלפולא. ברה, מסטרא דאור ולא מסטרא דחשך. ואתמר בה: מי זאת עולה (שם ג, ו) (אמא וברתא בשקוילא חדא. דמסטרא דילה איהי עין הדעת טוב ורע, דתמן קאים פלפולא לימניה ולשמאלא אור וחשך. אבל מסטרא דלגו ברה היא לילדתה, ודא קבלה, דאתקבילת ממלכא. אבל הלכה, בגלותא, בה בסוף יומיא, פי יראה פי אצלת יד (דברים לב, לו) דאצלת בגלותא,

89. עי' הקדמת ת"ז, יב, ע"ב, "אפרוחים" ו"ביצים" רומזים על האנשים העוסקים בפשט התורה, אבל "בנים" רומזים על בעלי קבלה, ועליהם כתוב לא תקח האם על הבנים.

90. עיי"ש תי' סה, צו, ע"א.

91. עי' זהר בהעלותך, קנג, ע"א.

92. עי' ת"ז תי' כא, נא, ע"א, מי - רמז לבינה, לאימא עילאה, זאת - רמז לשכינה, לבת. מי זאת האמא - והבת שווים כאן.

93. דהיינו אסור ומותר, טמא וטהור - מצד עולמות ב"ע, עולמות הפירוד.

94. מלך דהיינו ז"א, עיין שם מו, סע"א; עיין תקט"ו, ת' צחק. ועי' ת"ז, הקדמה, יד, ע"ב: "למהו לה קבלה בדרועי לקיים בה שמאלו תחת לראשי וכו'".

95. עיי"ש ת"ז הק', יד, ע"ב, תי' מו, סע"א, שם, מח, ע"א.

הימים: פי יראה פי אזלת יד (דברים לח, לו), שהולכת בגלות, ובה עתידין ישראל: שלא ימצאו הלכה ברורה בכל מקום (שבת קלח, ב) בגלל החשך שקיים בחיצוניות [בגלות]. ובו: במחשכים הושיבני כמתי עולם (איכה ג, ו) - זה תלמוד בבלי (סנהדרין כד, א). אבל מצד הפנימיות [עולם האצילות]: אחת היא לאמה ברה היא לילדתה.

ובה עתידין ישראל שלא ימצאו הלכה ברורה בכל מקום (שבת קלח:) בגין חשך דקאים לבר. ובה: במחשכים הושיבני כמתי עולם (איכה ג, ו) דא תלמוד בבלי (סנהדרין כד:). אבל מסטרא דלגו, אחת היא לאמה ברה היא לילדתה.

אז: לא תקח האם על הבנים, [הבנים] - שהם שני משיחים. שאין מי שיוכל להתקרב אליה כלל להרע, בין שהיא מתחזקת עליהם. שלח תשלח את האם - מהגלות. אז: ואת הבנים תקח לך. אלו משיחים שמוכנים ללכת לעשות נקמות באמות העולם.

כדין לא תקח האם על הבנים אליו תרין משיחין, דלית מאן דיקיל למקרב לגבה לאבאשא כלל פיון דאיהי מתתקפת עליהו. שלח תשלח את האם מגלותא, כדין ואת הבנים תקח לך, אליו משיחין דזמינין למהיף למעבד נוקמין באמין עובדי עבודה זרה.

אז: בצפרים עפות כן יגן יהוה צבאות (ישעיה לא, ה) [ה' צבאות] - זה צדיק שיתקן על ידי אותם בעלי קבלה. שמצד עין הדעת⁹⁶ צריך לסבול הרבה חבלי משיח, כמו שכתוב: והיתה עת צרה וגו' (דניאל שם, א). אבל מצד של עין החיים: כן יגן יהוה צבאות. וכל הנשמות תחזורנה למקומותיהן במנוחה גמורה, מצד של אימא [שהיא נקראת]

כדין בצפרים עפות כן יגן ה' צבאות (ישעיה לא, ה) דא צדיק דאתתקן ע"י דאנון מארי קבלה. דמסטרא דעץ הדעת אצטריך למספל כמה חבלי משיח, דכתיב והיתה עת צרה וכו' (דניאל יב, א). אבל מסטרא דעץ החיים, כן יגן ה' צבאות (ישעיה לא, ה). וכלהו נשמתין אתהדרן לאתרייהו בנחא דכלא, מסטרא דאמא שופר עלאה,

96. עיין קנאת ה' צבאות עמ' צד-צה, איך רבינו מפרש הפסוק: "כצפרים עפות כן יגן ה' צבאות" - צפרים עפות - אלו הנשמות שיצאו מן העולם הזה וצריכים להתלבש בתוך הקליפות, וההגנה שלהם באה מצד "ה' צבאות" - כי השם הזה הוא המגן בסוד הקשת".

97. עי' זהר בראשית ח"א, כא, ע"ב.

98. עץ הדעת, רמז לבעלי הפשט.

שׁוֹפֵר עֲלִיזָה שִׁתְּעוֹרֵר עַל גְּבִי שׁוֹפֵר
תַּחְתּוֹן, שֶׁהוּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. אִזּוֹ וַיְהִי
אֱלֹהִים בְּשׁוֹפֵר יִתְקַע וַהֲלֹךְ בְּסַעֲרוֹת
תִּימָן (זְכָרְיָה ט, ד) - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן
יוֹסֵף שִׁילֹךְ בְּתוֹךְ הַקְּלָפוֹת [כְּדִי] לְכַפּוֹת
אוֹתָן.¹⁰⁰ יְהוָה צְבָאוֹת יִגַּן עֲלֵיהֶם - עַל
מְשִׁיחַ וְעַל הַשְׂכִּינָה, יְהוָה צְבָאוֹת
[צְדִיק] וְדָא, בְּגִלָּל בְּעָלֵי הַקְּבִלָה שֶׁהֵם
מַצִּילִים אֶת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שֶׁלֹא יָמוּת.

דִּיתְעַר ע"ג שׁוֹפֵר תַּתְּאָה דְּאִיהוּ מְשִׁיחַ
בֶּן יוֹסֵף. כְּדִין וְה' אֱלֹהִים בְּשׁוֹפֵר יִתְקַע
וַהֲלֹךְ בְּסַעֲרוֹת תִּימָן (זְכָרְיָה ט, ד) דָּא
מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף דִּיהֵךְ בְּגוֹ קְלִיפִין
לְאַכְפֵּיָא לֹדֶן. ה' צְבָאוֹת יִגַּן עֲלֵיהֶם עַל
מְשִׁיחַ וְעַל שְׂכִינְתָּא, ה' צְבָאוֹת וְדָא,
בְּגִין מְאָרִי קְבִלָה דְּאֵנוּן מְשִׁזְבִּין לָהּ
לְמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף דְּלֹא יִימּוּת.

וְעוֹד שְׁבָעִים פָּנִים לְתוֹרָה¹⁰¹ מִצַּד שֶׁל
אִימָא,¹⁰² וּבְסוֹד זֶה, הַשְׂכִּינָה שֶׁהִיא
שְׁבַע, עוֹלָה גַם בֶּן לְשְׁבָעִים. שְׁבָעִים
פָּנִים הֵם מְאִימָא כְּמוֹ שְׂאֻמְרֵתִי. וְעוֹד,
מ"ט פָּנִים טָמֵא מ"ט טְהוֹר,¹⁰³ וְסוֹד
שֶׁעַר הַחַמִּישִׁים¹⁰⁴ נִסְתָּר וְגִנוּז, מִשֵּׁם
וַלְהֲלָא, טְהוֹר וְטָמֵא בְּיָמִין וּשְׂמָאל.
וְכַאֲשֶׁר מִתְּפַשְׁטִים הַדְּבָרִים הֵם שְׁשִׁים
רְבּוּא [אוֹתוֹת הַתּוֹרָה], כְּדִנְמַת [מִנִּין]
הַנְּשָׁמוֹת¹⁰⁵ [שֶׁל יִשְׂרָאֵל]. וְכֵן נִשְׁמָה יֵשׁ

וְעוֹד ע' אֲנַפִּין לְאוֹרִיתָא מְסֻטְרָא
דְּאִמָּא, וּבְרָזָא דָּא שְׂכִינְתָּא דְּאִיהִי שְׁבַע
סֻלְקַת נְמִי לְשְׁבָעִין. וְשְׁבָעִין אֲנַפִּין אֲנוּן
מְאִמָּא כְּמָה דְּאִמִּינָא. וְעוֹד, מ"ט פָּנִים
טָמֵא מ"ט טְהוֹר, וְרָזָא שֶׁעַר הַחַמִּישִׁים
טָמִיר וְגִנְזִי, מִתְּמָן וַלְהֲלָא טְהוֹר וְטָמֵא
בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא. וְכֵן מִתְּפַשְׁטֵן מְלִין
אֲנוּן שְׁשִׁים רְבּוּא כְּגִנוּא דְּנִשְׁמָתִין. וְלְכֹל
נִשְׁמָתָא אִית בְּאוֹרִיתָא חוּלְקָא דִּילָהּ

99. עי' זהר ואתחנן ח"ג, רסו, ע"ב.

100. עי' ת"ז תי' סט, קט, סע"א; קה"צ, עמ' צט.

101. ת"ז תי' לב, עו, ע"ב; עי' זהר יתרו ח"ב, פה, ע"א; זהר בראשית כו, ע"א: אתשקין ישראל לתתא בע' אנפין דאורייתא; שם שלח לך, קס, ע"א: "וחברון שבע שנים נבנתה אלין אינון שבעין אנפין דאורייתא". עי' עוד זהר פנחס רכג, ע"א; שם ז"ח בלק, ד"ה דרך כוכב מיעקב; עי' גם כן במדבר רבא, יג: "מזוק שבעים שקל בשקל הקודש".

102. השכינה נקראת בת שבע, והיא השביעית ב"ת, וכשהיא עולה עם האימא, בבחינת: "מי זאת עולה" - אז נעשית שבעים; עי' ת"ז מזהר חדש קנז, ע"ב.

103. עי' הקדמת ת"ז יד, ע"א, וזהר משפטים ח"ב, קכג, ע"א.

104. שער החמישים הוא סוד הכתר, עי' עץ חיים שי"ג, פ"ג, י"ד. שער זה הנ' נכלל בכתר ה"נסתר והגנוז", אדיר ח"ב עמ' עו; ת"ז תי' כב, סח, ע"ב: "כתר עליון דא איהו שלימו דחמשין שערי בינה"; אדיר במרום ח"א, עמ' נז: "בכתר והוא שער הנ' מהנ' שערי בינה".

105. עי' זהר נשא ח"ג, קמה, ע"א.

לָהּ בַּתּוֹרָה אֶת הַחֶלֶק שֶׁלָּהּ וְדָאִי. וְהַכֵּל
כָּלֹל בְּשֵׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ יְהו"ה, שֶׁבְּכָל אוֹת
וְאוֹת שֶׁלוֹ יוֹצְאִים בָּמָה מִרְפָּבוֹת
הַמְשֻׁשּׁוֹת לְאוֹתָהּ אוֹת.¹⁰⁶

וְדָאִי. וְכָלֹא כָּלִיל בְּשֵׁמָא קָדִישָׁא יְהו"ה,
דְּמַכָּל אֶת וְאֶת דִּילָהּ נִפְקִין בָּמָה רִתִּיכִין
מְשֻׁשִׁין לְהֵיכִיא אֶת.

וְהַשְׂכִּינָה בְּמַעֲשִׂים [מִזְבֵּי] נִתְקַנְתָּ,¹⁰⁷
בְּסוּד: גַּר מִצְוָה (מִשְׁלִי וְכג), וְהִיא
מִתְקַשְּׁמַת בְּקִשּׁוּטִים¹⁰⁸ שֶׁלָּהּ לְהֵרָאוֹת
בְּתִשְׁוּקָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ [ו"א]. וְעַל זֶה
נֵאמַר: וְאֵל אִישׁוֹךְ תִּשְׁוֹקֶנָּה וְהִיא יִמְשַׁל
בָּךְ (בְּרֵאשִׁית ג, טז). אֲבָל עַל הַתּוֹרָה
[כְּתוּב]: אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלִי תִשְׁוֹקֶנָּה (שִׁיר
ו, א) [מִצְדוֹ], שָׂאוּ הִיא מִתְקַשְּׁמַת
בְּלִבּוֹשֵׁי הַמֶּלֶךְ. וְזֶה: וְתוֹרָה אוֹר (מִשְׁלִי
שם, שם), שְׂמִצְוָה [הִיא בְּכִינָתָה] גַּר
שִׁצְרִיךְ לְהַדְלִיק אוֹתוֹ, אֲבָל הַתּוֹרָה [הִיא
בְּכִינָתָה] אוֹר שִׁיּוֹרֵד וּמְדַלֵּק הַגֵּר. וְזֶה
סוּד [הַפְּסוּק]: וְעָלִי תִשְׁוֹקֶנָּה.

וְשִׁכְנִיתָא בְּעוֹבְדִין אֶתְתַּקְנַת בְּרִזָּא דְגַר
מִצְוָה, וְאֶתְקַשְּׁמַת בְּקִשּׁוּטִין דִּילָהּ
לְאֶתְחִזָּא בְּתִיאֻבְתָּא קָמִי מַלְכָּא.
וְאֶתְמַר: וְאֵל אִישׁוֹךְ תִּשְׁוֹקֶנָּה וְהִיא
יִמְשַׁל בָּךְ (בְּרֵאשִׁית ג, טז). אֲבָל
בְּאוֹרִיתָא, אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלִי תִשְׁוֹקֶנָּה (שִׁיר
ז, יא), דְּכַדִּין אִיהִי אֶתְקַשְּׁמַת בְּלִבּוֹשִׁין
דְּמַלְכָּא. וְדָא וְתוֹרָה אוֹר, דְּמִצְוָה גַּר
דְּאֶצְטְרִיךְ לְאֶדְלָקָא לָהּ, אֲבָל תּוֹרָה אוֹר
דְּנִחִית וְאֶדְלָקִי לְגַר. וְרִזָּא דָּא וְעָלִי
תִשְׁוֹקֶנָּה.

וּבְזִמְנָא שֶׁקֶבְלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה עַל הַר
סִינִי, כְּתוּב: יְהוָה מִסִּינִי בָּא (וַי"ו) [וְזֶרַח
מִשְׁעִיר לְמוֹ] (דְּבָרִים לג, ב), וְסוּד זֶה
נֶעְלָם הוּא. שְׁהַשְׂכִּינָה הִיא חֶלֶקֶם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְאִין חֶלֶק לְשָׂאֵר הָאֻמּוֹת בָּהּ
כָּלֹל. וְאִין לָהּ [לְשִׁכְנָה] חֶלֶק בָּהֶם וְלֹא
בְּאַרְצוֹת שְׁלֵהֶם, אֲלֹא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל.
אֲבָל בְּכָל זֹאת הָאֻמּוֹת מִתְקַיְמוֹת
בְּעוֹלָם, אֲלֹא [וְדָא] בְּגַלְל שֶׁכָּךְ צְרִיךְ,
וְהַמֶּלֶךְ [ו"א] רִצְוָה שִׁיתְקַיְמוּ כָּל הַזִּמְן

וּבְזִמְנָא דְקִבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרִיתָא עַל
טוֹרָא דְסִינִי, כְּתִיב ה' מִסִּינִי בָּא וְכו' (דְּבָרִים לג, ב) וְרִזָּא דָּא סְתִים אִיהוּ.
דְּשִׁכְנִיתָא חוּלְקָא דִּישְׂרָאֵל אִיהִי וְלִית
חוּלְקָא לְכָל אָמִין בָּהּ כָּלֹל. וְלִית לָהּ
חוּלְקָא בָּהּ וְלֹא בְּאַרְעָאן דְּלֵהוּן, אֲלֹא
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. אֲבָל עִם כָּל דָּא אָמִין
מִתְקַיְמִין בְּעָלְמָא. אֲלֹא בְּגִין דְּהָכִי
אֶצְטְרִיךְ, וּמַלְכָּא בְּעִי דִּיתְקַיְמוֹן עַד
זִמְנָא דְּאֶצְטְרִיךְ. וּמַלְכָּא מְקוֹרָא דְכָלֹא

106. עי' ת"ז תי' נה, פט, סע"א; קל"ח פתח לא, עמ' קט: "וגם המרכבות עצמם נכללים בסדר תחת שם הו"ה ב"ה". ועיין שם בעמ' קיב ח"ב בפירוט הענין וכן שם עמ' נו.

107. עי' זהר חדש יתרו מב, ע"ב; עיין זהר תרומה ח"ב, קנח, ע"א.

108. המצוות הם הקישוטים של השכינה.

שְׁצָרִידָה. וְהַמְלִיךְ - מְקוֹר שֶׁל הַכֹּל, וּבְלָלוֹת הַכֹּל הוּא. לְפִיכָךְ גַּם אֵלֹה [הָאֱמוּנוֹת] שְׁמֹתֵקִימִים בְּעוֹלָם, הוּא מִכַּח מַה שְּׁנִגְזֵר מִמֶּנּוּ עֲלֵיהֶם. וּלְפִיכָךְ אֱמוּנוֹת הָעוֹלָם מוֹנִים לַחֲמָה [ז"א],¹⁰⁹ וַיִּשְׂרָאֵל מוֹנִים לְלִבְנָה [הַשְׂכִּינָה].¹¹⁰

כָּלֵא דְכָלֵא אִיהוּ. בְּגִין כָּךְ אֵלִין נְמִי דְמִתְקִימִין בְּעֵלְמָא, מִמַּאי דְאִתְגַּזֵּר מִנָּה עֲלֵיהוּ אִיהוּ. בְּגִין כָּךְ אֱמוּנוֹת הָעוֹלָם מוֹנִין לַחֲמָה וַיִּשְׂרָאֵל מוֹנִין לְלִבְנָה (סוכה כט.).

אֲבָל בְּשַׁעֲתָא דְקִבְלִינֵי אֲוִרִיתָא, כְּדִין ה' מְסִינֵי בָּא וְכו', בְּגִין דְאִיהוּ מְאִירֵי כָלֵא וּבְעָא לְשַׁעֲבָדָא כָלֵהוּ תַּחְוֹת שְׂכִינְתָּא. וּלְזִמְנָא דְאִתִּי וְהִיא אִיר הַלְבֵּנָה כְּאִיר הַחֲמָה (ישעיה ל, כו) כְּדִין שְׂכִינְתָּא תִּשְׁלַט עַל כָּלֵא וְאִנּוּן גְּרִימִין גְּרִימִין מֵאֵן דְאִתְחַזִּי לְאִתְעַבְרָא אִתְעַבְרָא, מֵאֵן דְחַזִּי לְאִתְקִימָא יִתְקִימִין.

אֲבָל בְּשַׁעֲתָא דְקִבְלִינֵי אֲוִרִיתָא, כְּדִין ה' מְסִינֵי בָּא וְכו', בְּגִין דְאִיהוּ מְאִירֵי כָלֵא וּבְעָא לְשַׁעֲבָדָא כָלֵהוּ תַּחְוֹת שְׂכִינְתָּא. וּלְזִמְנָא דְאִתִּי וְהִיא אִיר הַלְבֵּנָה כְּאִיר הַחֲמָה (ישעיה ל, כו) כְּדִין שְׂכִינְתָּא תִּשְׁלַט עַל כָּלֵא וְאִנּוּן גְּרִימִין גְּרִימִין מֵאֵן דְאִתְחַזִּי לְאִתְעַבְרָא אִתְעַבְרָא, מֵאֵן דְחַזִּי לְאִתְקִימָא יִתְקִימִין.

וְעוֹד, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אוֹת הוּא בְּצִבְאָ שְׁלֹ¹¹¹ (יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי שִׁיר הַשִּׁירִים פ"י, תתקצו). שְׁהִירֵי כָל הַמְּרַכְבוֹת יוֹצְאוֹת מִתּוֹךְ צִרְפוּסִים עֲלִיזִים, שְׂכָל אוֹת וְאוֹת

וְעוֹד, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹת הוּא בְּצִבְאָ שְׁלֹ (ע"פ חגיגה טז). דְּהָא כָלֵהוּ רְתִיכִין נִפְקִין מִגּוֹ צְרִיפִין עֲלִיזִין. דְּכָל אֵת וְאוֹת מְשָׁמָא קוֹדֶשׁא בְּכִמָּה צְרִיפִין אֲצִטְרַפֵּת,

109. עי' קה"צ עמ' קיב-קיג, זהר ויקרא ח"ג, יב, ע"א.

110. זהר כי תצא ח"ג, רפב, ע"ב; עי' קה"צ עמ' קיט, תקט"ו תפלות ת' ת: "אומות העולם מונין לחמה, כלל הספירות העליונות, שלפי שלא נתקשרו ביחוד אחד בה, לפיכך עומדים בפרוד... אבל ישראל מונין ללבנה".

111. אחרי שחזר גם על האומות, עי' ע"ז ב' ע"ב ועי' לקמן תי' מ"א.

112. שליטת השכינה תהיה גם על האומות כבחי' קב"ה; עיין מ' העיקרים, פרק על הגאולה.

113. עיין גם כן רש"י על ע"ז, ג, ע"ב: "מאליהן מתגייירין ואנן לא מקבלינן דמשום גדולתן דישראל קא עבדי"; עיין מ' הגאולה עמ' סג, עא, עה; תיקון כח; אדיר במרום עמ' קצז-קצח.

114. בחגיגה טז, א, כתוב: "ה' צבאות שמו - אדון הוא בצבא של"; לעומתו בילקוט שמעוני כתוב: "דגול מרבבה ה' צבאות - אות בצבא של". עי' תי' תי' כב, סד, ע"ב; אדיר במרום עמ' ח: "ומה שלמעלה מאיר אות אחד לפי הצבא, כי כל צבא מאות אחד הוא יוצא אבל ישראל מאירין כל הארבע אותיות". עי' ג"כ מהר"ל דרך חיים עמ' קמה, ב: "שהקב"ה מבורר במציאות שלכן נקרא ה' צבאות שהוא אות בצבא של". וכן עי"ע בפסיקתא רבתי, פיסקא כא.

מִשְׁמוֹ הַקְדוֹשׁ מְצַטְרֶפֶת בְּכֹמָה צְרוּפִים,
וּלְפִי הַצְרוּף כִּד נִבְרָאִים הַבְּרִיּוֹת. וְכֹאשֶׁר
מִסְתַּכְּלִים בָּהֶם נִמְצָא שֶׁהַכֹּל אוֹתָהּ
הָאוֹת וְלֹא אַחֶרֶת. וּלְפִיכֵד: אוֹת הוּא
בְּצִבָּא שְׁלוֹ, שֶׁהֲרִי כָּל צִבָּא תְּלוּי בְּאוֹת
אַחַת, וְאַחֲרֶיהָ מִנְהֵג.

וּלְפָנֶם צְרוּפָא הָכִי בְּרִיאַת בְּרִיָּן. וְכִד
מִסְתַּכְּלִין בְּהוּ אֲשֶׁתְּכַח כֹּלָא הֵהִיא אֶת
וְלֹא אַחֲרָא. וּבְגִין דָּא אוֹת הוּא בְּצִבָּא
שְׁלוֹ, דְּהָא כֹּל צִבָּא בְּאֶת חַד מִנְּהָ תְּלוּיָא,
וְאַכְתְּרָה אֲתִדְבֵּר.

[וְגַם] הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ נִזְדַּע כֹּלּוֹ בְּסוּד שֶׁל
הַיְחוד¹¹⁵, וְזֶה [גִּימְטְרִיָּה שְׁלוֹן] כ"ו,
[הַנִּרְמֹזֶת ב'] א' שֶׁהוּא אֶחָד י"ו¹¹⁶.
וְהַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל נִקְדָּה אַחַת נִעְלָמָת
וְגִנְיָה¹¹⁷, שֶׁא' הוּא י"ו¹¹⁸ כִּמּוֹ שְׁנַאֲמַר,
[וְהָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה] הֵם עֲלִיּוֹן וְתַחְתּוֹן
וְאַמְצַע, וְסוּד זֶה: י [הִיא] בְּסוּד שְׁלֹשָׁה
קוּצִים¹¹⁸, [כְּדִי] שִׁימְצָא הַכֹּל בְּקִשְׁר
אֶחָד וּבִיחוד שְׁלֹם. וְכִד הַתּוֹרָה
מִתְחַלֶּקֶת לְהַרְבֵּה סוּדוֹת, וְהַכֹּל חוּד
בִּיחוד אֶחָד, בְּסוּד שֶׁל א' וְסוּד שֶׁל י'.

וּשְׁמָא קְדִישָׁא כֹּלָא בְּרִזָּא דִּיחודָא
אֲשֶׁתְּמוּדַע וְדָא כ"ו, א' דְּאִיהוּ אֶחָד
י"ו י'. וְכֹלָא רִזָּא דִּינִקְדָּה חֲדָא טְמִירָא
וְגִנְיָ. דָּא אִיהִי י"ו י' כִּמּוֹ דְּאֲתִמַּר,
וְאַנּוּן עֲלָא וְתַתָּא וְאַמְצַעִיתָא. וְרִזָּא דָּא
י' בְּרִזָּא [ד'] תְּלַת קוּצִין, לֹאשְׁתַּכְּחָא כֹּלָא
בְּקִטְרָא חַד בִּיחודָא שְׁלִים. וְהָכִי
אוֹרִיתָא לְכִמּוֹ רִזִּין אֲתַפְּרִשְׁתּוּ וְכֹלָא
אֲתַהֲדֵר בִּיחודָא חֲדָא בְּרִזָּא דָּא, וְרִזָּא
דִּי'.

וּלְעֵתִיד לְבוֹא, כֹּל אֵלּוּ הַסּוּדוֹת
הַעֲלִיּוֹנִים יִתְגַּלּוּ בְּעוֹלָם, וְיִזְדַּע הַיְחוד¹¹⁹
הַעֲלִיּוֹן וְהַקְדוֹשׁ שֶׁהוּא כֹּלְלוֹת הַכֹּל.
בְּאוֹתוֹ הַזֶּמֶן: יְהִיָּה יְהוֹה אֶחָד וּשְׁמוֹ
אֶחָד (זְכַרְיָה יד, ט). אֲשֶׁרִי חֲלַקְסָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הוּא וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וּלְזִמְנָא דְּאֵתִי כִּלְהוּ אֵלִין רִזִּין עֲלֵאִין
יִתְגַּלּוּן בְּעֵלְמָא, וְיִשְׁתַּמּוּדַע יְחודָא
עֲלֵאָה קְדִישָׁא דְּאִיהוּ כֹּלְלָא דְּכֹלָא.
בְּהֵהוּא זִמְנָא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד
(זְכַרְיָה יד, ט). וְפָאָה חוּלְקֵהוּן דִּישְׂרָאֵל
בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֵתִי.

115. שם תי' מב, פב, ע"א. היחוד הוא שם הוי"ה ב"ה, עיין קל"ח פתח לא, עמ' קי: "ששם זה מחובר באותיותיו - אינו נזכר אלא כשעילת העילות מיחד לכל המדרגות בסוד יחוד".

116. עי' בהקדמת ת"ז, טו, ע"ב, י"ו י' בגימטריה כ"ו כמו שם הוי"ה.

117. דהיינו, אות י'.

118. שם תי' סט, קטו, ע"ב; קל"ח פתח כ, עמ' נד; ארימית ידי, אדיר במרום ח"ב עמ' פ.

119. היחוד הוא היתד והפינה של תורת הרמח"ל עיין בנספחים. וזה יעודו של רבינו הגדול שזכה לבירור ולליבון סוגיא זו של היחוד שאין הרבה שהשיגוה.